

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 21, številka 2

Poština plačana pri pošti 6223 Komen

JUNIJ 2026

*Vsem občanem in občanom iskreno čestitamo
ob prazniku naše občine in dnevu državnosti.*

Iz vsebine

- 2 NOVICE IZ OBČINSKE UPRAVE
- 8 IZ VAŠKIH SKUPNOSTI
- 11 DRUŠTVENO
- 14 IZ KOMENSKE KNJIŽNICE
- 16 BURJINA GLASBA
- 21 ORA KRASA IN BRKINOV d. o. o.
- 24 KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO
- 27 ZDRAVSTVO IN SOCIALA
- 30 ŠPORTNO
- 33 BURJICA
- 37 IZ ŠOLSKIH KLOPI
- 38 KAR BURJA PRINESE
- 40 OBVESTILA IN PRIREDITVE

Glasiło Obćine Komen
Letnik 21, številka 2, JUNIJ 2026

Izdajatelj:
Obćina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.490 izvodov

Glasiło brezplaćno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasiło raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporoćite, da glasila niste prejeli. Glasiło dobite brezplaćno tudi na Obćini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrćon
Uredniški odbor: Marija Umek (pomoćnica odg. urednice), Tanja Bratina Grmek, Tamara Kukanja, Martina Godnić
Lektoriranje: Barbara Jejćić
Priprava in tisk: DIGIPRINT, d. o. o.

Vabljeni, da svoje prispevke (ćlanke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do **25. 8. 2026**. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vkljućeni v marćevsko številko! K posameznemu ćlanku priložite najveć dve fotografiji v ćim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografе ali fotografе kar tako, da nam pošljete tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v ćim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili. Naslednja številka občinskega glasila izide SEPTEMBRA 2026.

Dobro je vedeti

Obćinska uprava Obćine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobćinski inšpektorat in redarstvo obćin Divaća, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek, sreda in petek od 8.00 do 10.00

Knjićznica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@kosovelova.si
Delovni ćas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 15.00

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni ćas: ponedeljek od 10.30 do 17.30
torek, ćetrtek in petek od 8.00 do 15.00
sreda od 9.00 do 18.00

Zbirni center Komen

torek: od 9.00 do 13.00
ćetrtek: od 14.00 do 17.00
sobota: od 9.00 do 13.00

Delovanje javne razsvetljave - prijava napak:

Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana
Telefon: 01 5863 600
E-pošta: info@jr-lj.si
Spletna stran: www.jr-lj.si/prijava-napak

Zavetišće Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570

JAVNA BLAGAJNA OBĆINE KOMEN

Storitve Obćinske javne blagajne Obćine Komen opravlja Pošta Komen. Obćanke in obćani Obćine Komen lahko storitve opravijo v delovnem ćasu Pošte Komen.
Delovni ćas: ponedeljek, sreda in petek od 9.00 do 12.00 in od 13.00 do 16.00
torek in ćetrtek od 9.00 do 11.00 in od 15.00 do 18.00

ODPRTO ŠIROKOPASOVNO OMREĆJE KOMEN - prijava poškodbe infrastrukture, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih.

E-pošta: napake.oso@gvo.si
Telefon: 02 333 26 23, 02 332 23 00
(izven delovnega ćasa, med 15.00 in 7.00 naslednje-ga dne)

Spoštovane občanke in občani, drage bralke in bralci občinskega glasila BURJA!

Tudi letošnja pomlad vinogradnikom žal ni prizanesla. Aprilska pozeba je, tako kot že nekaj let zapored, povzročila precejšen izpad vinske letine. Da živimo v času opaznih podnebnih sprememb, se je potrdilo tudi na velikonočno nedeljo, ko je v obdobju dolgotrajne spomladanske suše zagorelo pod sveto Katarino nad Škrbino. Le hitremu in požrtvovalnemu odzivu več kot sto gasilk in gasilcev, pripadnikov civilne zaščite ter drugih intervencijskih služb z območja Krasa se lahko zahvalimo, da smo preprečili večjo katastrofo. Velika verjetnost je, da je bil letošnji prvi večji požar v naravi posledica namernega dejanja. To nas še posebej žalosti, saj takšna neodgovorna ravnanja neposredno ogrožajo človeška življenja, naravo in premoženje.

Pomladni meseci so bili v znamenju visokih avstrijskih gostov. Aprila nas je obiskala 25-članska delegacija pobratene občine Dürnstein iz Avstrije pod vodstvom župana Johanna Riesenhuberja. Po izjemno toplem sprejemu naše delegacije v Dürnsteinu lani jeseni smo jim z veseljem vrnilni gostoljubje ter jim ponosno predstavili lepote Krasa, našo kulinariko in tradicijo. Le dober mesec pozneje pa je v okviru zasebnega obiska Slovenije Kras obiskal še avstrijski predsednik Alexander Van der Bellen z družino. Visoki gost ni skrival navdušenja nad lepotami naše dežele, posebej pa ga je očaral prav Štanjel. Takšni obiski imajo neprecenljiv pomen za promocijo Krasa in razvoj butičnega turizma, ki gradi na naši edinstveni kulturni krajini.

V Štanjelu smo v maju slavnostno odprli prenovljeno Natalijino hišo, projekt, ki je bil skoraj v celoti financiran z državno pomočjo (900.000 EUR nepovratnih sredstev). Hiša je postala že v prvih dneh po odprtju dobro obiskano vstopno središče v Ferrarijev vrt, v njej pa si lahko

ogledate stalno razstavo, posvečeno viziji Maksa Fabianija, ter interaktivni prikaz njegovega inovativnega vodovodnega sistema. Objekt je tako ponovno zaživel kot prostor srečevanja, ustvarjanja in doživetij – tako za obiskovalce kot, kar je najpomembneje, za domačine in lokalna društva.

Konec maja so nas razveselili izjemni športni uspehi. Balinarke Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava–Tupelče so osvojile že tretji zaporedni naslov državnih prvakinj. Izjemen podmladek pa se kaže v mešani ekipi kategorije U14, ki je prav tako postala državni prvak, medtem ko je združena mešana ekipa društev Hrast Kobjeglava–Tupelče in Skala Sežana osvojila naslov državnega prvaka v kategoriji U18. Ti uspehi so nam vsem dodatna spodbuda, da letos čim prej zaključimo gradnjo nove balinarske dvorane v Kobjeglavi.

Živahno vzdušje je vladalo tudi v Hiši dobre volje Komen, kjer nadaljujemo letos začeto tradicijo – Teden druženja in spoznavanja ob začetku vsakega meseca. Jutranje kave, ustvarjalne delavnice, gibanje, tombola, balinanje in topli pogovori znova in znova potrjujejo, kako dragocen prostor za druženje in aktivno preživljanje časa je to za naše starejše občane. Posebna zahvala za trud, energijo in predanost pri skrbnem privabljanju novih uporabnikov gre občinski svetnici Adrijani Konjedič ter prostovoljcem Društva upokoencev Komen.

Na področju razvoja občine nadaljujemo pomembne projekte. Po skoraj dveh letih pričakovanja smo končno pridobili gradbeno dovoljenje za prenovo kulturnega doma v Komnu. Intenzivno potekajo tudi postopki za pridobitev dovoljenja za novo športno dvorano, saj je Občina Komen postala lastnica 1.100 m² velikega zemljišča ob sedanjem makadamskem parkirišču pri komenski šoli.

Kraški vodovod je v maju brez težav

poskusno zagnal novo črpalko v četrti vrtini v Klaričih, kar bo zagotovilo varnejšo oskrbo Krasa in Brkinov s pitno vodo. Redno delovanje nove vrtine se bo začelo po pridobitvi vse potrebne dokumentacije in dovoljenj.

Pomemben korak naprej predstavlja projekt kolesarskih povezav GEOMOB II, ki je trenutno v zaključni fazi potrjevanja s strani vladnih služb. V okviru projekta bomo uredili nove kolesarske poti, asfaltirali cesto med Štanjelom in Podlasom, razširili cestni odsek Komen–Sveto ter izboljšali prometno varnost v naseljih Komen in Štanjel. Predvidena je uvedba con z omejitvijo hitrosti 30 km/h v središčih obeh naselij, v Komnu pa tudi ureditev dveh novih avtobusnih postajališč in razširitev površin za pešce.

Če bomo uspešni na junijskem razpisu za sofinanciranje trajnostne mobilnosti, bomo lahko osrednja trga v Komnu in Štanjelu celovito prenovili ter jima dali novo, privlačnejšo podobo.

Začetek poletja na Krasu tradicionalno zaznamuje občinski praznik Občine Komen. Na slavnostni seji 19. junija 2026 bomo podelili priznanja za najbolj urejena naselja, domačije in vrtove ter nagradili naše vinogradnike in vinarje, ki znova dokazujejo vrhunsko kakovost kraških vin in visoko raven znanja. Praznovanje občinskega praznika pa bomo v soboto, 20. junija 2026, prvič po dolgih letih preselili na Gorjansko, kjer nas čaka bogat kulturni in družabni program.

Pred nami so najlepši meseci v letu – čas dopustov, sprostitev in številnih poletnih dogodkov. Vabim vas, da si vzamete čas za bližnje, obiščete kakšno od prireditev in uživate v utripu našega Krasa.

Ob občinskem prazniku in dnevu državnosti vam iskreno čestitam!

Vaš župan, mag. Erik Modic

Župan Občine Komen mag. Erik Modic se je v dogovoru s predsednikom Društva upokojencev Komen Liviom Jelenom odločil, da v mesecu septembru 2026 pripravi srečanje s starejšimi občani. Na srečanje so vabljeni občani, ki so ali bodo v letu 2026 dopolnili 65 let. Na srečanje se je treba prijaviti s spodnjo prijavnico do 31. julija 2026. Izpolnjene prijavnice pošljite na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, ali na elektronski naslov obcina@komen.si.

Po kratkem kulturnem programu bo sledilo družabno srečanje. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.

Prijavnica

Prijavljam se na županov sprejem starejših občanov:

Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Številka **gsm telefona**: _____
Datum rojstva: _____

V primeru, da se na sprejem prijavljata zakonca ali partnerja, v spodnjo tabelo vpišite še njegove / njene podatke:

Ime in priimek partnerja/zakonca: _____
Datum rojstva partnerja/zakonca: _____

Opomba: Vabilo bo poslano na en naslov. Srečanje bo predvidoma septembra.
Podrobnejše vabilo boste prejeli po pošti.

OBVESTILO O OBDELAVI OSEBNIH PODATKOV

S podpisom prijavnice se strinjam, da se lahko moji osebni podatki uporabljajo, obdelujejo in preverjajo za potrebe in namen posredovanja vabila na županov sprejem starejših občanov. Občina bo posredovane osebne podatke uporabila izključno za namene, kot so opredeljeni v tem soglasju oziroma privolitvi, ter jih hranila do preklica privolitve s strani posameznika, ki je podatke posredoval, oziroma do izteka namena, za katerega so se podatki zbrali. Pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov je privolitev posameznika. Privolitev lahko kadar koli prekličate, ne da bi to vplivalo na zakonitost obdelave podatkov, ki se je na podlagi privolitve izvajala do njenega preklica. Upravitelj osebnih podatkov je Občina Komen. Občina bo hranila in varovala osebne podatke na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom (pooblaščenim zaposleni občine, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu občine, osebe, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov). Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Osebni podatki se ne prenašajo v tretje države ali mednarodne organizacije. Seznanjen/a sem, da imam glede osebnih podatkov, ki se nanašajo name, pravico do seznanitve, dopolnitve, popravka, omejitve obdelave, izbrisa in prenosljivosti, vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenju in do sodnega varstva pravic. Pritožbo lahko podate Informacijskemu pooblaščenju (naslov: Dunajska 22, 1000 Ljubljana, e-naslov: gp.ip@ip-rs.si, telefon: 01 230 97 30, spletna stran: www.ip-rs.si). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov (e-pošta: dpo@virtuo.si).

Javni razpis za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav v občini Komen za leto 2026

Občina Komen objavlja Javni razpis za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav v občini Komen za leto 2026. Predmet razpi-

sa je sofinanciranje nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav velikosti do 50 PE v Občini Komen.

Višina razpisanih sredstev za leto 2026 je 20.000,00 EUR. Višina pomoči znaša 50 % upravičenih stroškov oziroma največ 1.500 EUR za en stanovanjski objekt. V primeru vgradnje ene male komunalne čistilne naprave za več stanovanjskih objektov oz. za enega ali več večstanovanjskih objektov, ki so v lasti različnih upravičencev, znaša višina pomoči do 50 % upravičenih stroškov za vse upravičence skupaj, in sicer:

- za 2–3 objekte oz. stanovanja največ 1.800 EUR,
- za 4–5 objektov oz. stanovanj največ 2.100 EUR,
- za 6 ali več objektov oz. stanovanj največ 3.000 EUR.

Rok za vložitev vloge je 31. 8. 2026.

Celotna razpisna dokumentacija je dostopna na spletni strani Občine Komen pod zavihkom Razpisi.

Besedilo in foto: Občinska uprava

Telovadnica v Komnu bo dobila novo športno podlago

Občina Komen je bila uspešna na javnem razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za sofinanciranje investicij v športno infrastrukturo v letu 2026. Za projekt Sanacija športnega poda v telovadnici Komen je pridobila nepovratna sredstva v višini do 50.000 evrov.

Prenova je potrebna zaradi dotrajnosti obstoječega lesenega poda v telovadnici Osnovne šole Antona Šibelja

- Stjenka Komen, ki ne zagotavlja več ustrezne varnosti in kakovosti uporabe. Predvidena dela vključujejo odstranitev stare podlage, izvedbo nove hidroizolacije z zaščito pred radonom ter vgradnjo nove sodobne sintetične športne podlage.

Naložba bo pomembno izboljšala pogoje za izvajanje pouka športne vzgoje, športnih dejavnosti društev ter rekreacije občank in občanov vseh generacij. Iz-

vedba del je predvidena med poletnimi počitnicami, tako da bo telovadnica ob začetku novega šolskega leta ponovno pripravljena za uporabo.

Občina Komen s projektom nadaljuje posodabljanje športne infrastrukture ter ustvarjanje kakovostnih pogojev za gibanje, šport in zdrav način življenja.

Besedilo: Občinska uprava

Napoved akcije brezplačnega zbiranja azbestnih odpadkov iz gospodinjstev

Občina Komen bo skupaj s Komunalo Sežana, d. d., letos jeseni ponovno organizirala akcijo brezplačnega zbiranja azbestnih odpadkov iz gospodinjstev. Akcija bo namenjena občanom, ki želijo varno odstraniti salonitne plošče,

azbestno-cementno kritino ter druge materiale, ki vsebujejo azbest.

Azbestne odpadke bo treba pred oddajo ustrezno pripraviti – zložiti na paleto in oviti v plastično folijo oziroma zapakirati v zaprte vreče. Odpadkov ni

dovoljeno lomiti ali razbijati.

O točnem terminu zbiranja in drugih podrobnostih bodo občani pravočasno obveščeni z letakom, na občinski spletni strani ter v drugih občinskih kanalih.

Slišati mlade, graditi prihodnost

Na javni razpravi o osnutku Mladinske strategije Občine Komen 2025–2030, ki je potekala v petek, 24. aprila 2026, v Vaškem domu v Tomačevici, so se zbrali mladi, predstavniki društev, občani ter predstavniki Občine Komen. Razpravo so vodili člani Komisije za mladinska vprašanja skupaj z županom. Predstavili so ključne poudarke pripravljene strategije in prisluhnili predlogom ter pobudam udeležencev.

Komisija za mladinska vprašanja je v osnutku strategije izpostavila glavna področja, ki pomembno vplivajo na kakovost življenja mladih v občini: šport in prosti čas, mladinsko organiziranje,

mobilnost, participacija, informiranje, izobraževanje, zaposlovanje ter stanovanjska problematika. Strategija temelji tudi na rezultatih ankete med mladimi, v kateri je sodelovala več kot četrtnina mladih občanov.

V razpravi je bilo največ pozornosti namenjene vprašanjem prostorov za druženje mladih, športni infrastrukturi ter izboljšanju javnega prevoza. Udeleženci so poudarili potrebo po večnamenskih prostorih za srečevanje, organizacijo dogodkov in izvajanje mladinskih dejavnosti. Posebej je bila izpostavljena tudi želja po boljšem povezovanju mladih iz različnih vaških skupnosti ter večjem vklju-

čevanju mladih v organizacijo občinskih dogodkov.

Veliko zanimanja je vzbudilo področje stanovanjske politike, kjer so udeleženci podprli prizadevanja za oblikovanje spodbud pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja, obnovi obstoječih objektov in razvoju dostopnih najemnih stanovanj za mlade. Prisotni so poudarili tudi pomen kakovostnega informiranja mladih o razpisih, zaposlitvenih priložnostih in možnostih vključevanja v lokalno okolje.

Ob zaključku razprave so člani komisije in predstavniki občine poudarili, da si Občina Komen želi še aktivnejšega vključevanja mladih v življenje lokalne skupnosti. Mladi s svojimi idejami, energijo in pobudami pomembno prispevajo k razvoju občine, zato želi občina tudi v prihodnje ustvarjati pogoje, v katerih bodo lahko sodelovali pri oblikovanju projektov, dogodkov in odločitev, ki vplivajo na njihovo življenje in prihodnost v domačem okolju.

Vsi zbrani predlogi in pobude bodo preučeni ter po možnosti vključeni v končno obliko dokumenta, ki bo podlaga za prihodnje ukrepe mladinske politike v občini.

Besedilo in foto: Občinska uprava

V Štanjelu odprli Natalijino hišo, novo vstopno središče v Ferrarijev vrt

V Štanjelu na Krasu smo 13. maja 2026 slavnostno odprli prenovljeno Natalijino hišo, novo vstopno središče v Ferrarijev vrt s stalno razstavo *Drevo, arhitekt in vrt* ter prostor srečevanj lokalne skupnosti, ustvarjalcev in obiskovalcev. Gre za regenerativni projekt za celo skupnost in enega prvih primerov dediščinskega wellnessa za obiskovalce, kjer so prostori razstave zasnovani kot točka za oddih, premislek in dobro počutje.

Prenovljena Natalijina hiša je del znamenite Ferrarijeve vile in vrta. Eden največjih urbanistov in arhitektov svojega časa (1865–1962) Maks Fabiani se je po razpadu monarhije in po prvi svetovni vojni vrnil domov na Kras in pred stoletjem ustvaril skoraj samooskrbno posestvo z neverjetnim vodovodnim sistemom. Tradicionalne kraške prijeme je združil s trendi takratnega časa in zapustil dediščino, ki še danes navdihuje vse – ne le arhitektov in kulturnih raziskovalcev, temveč tudi vrtno navdušence, inženirje, estete in trajnostno osveščene.

Stalna razstava *Drevo, arhitekt in vrt*

Župan občine Komen mag. Erik Modic: »Prenova Natalijine hiše je lep primer, kako lahko s pomočjo državnih sredstev ohranjamo kulturno dediščino ter jo vračamo v življenje lokalne skupnosti. Občina sama za tako zahtevne obnove pogosto nima dovolj lastnih sredstev, zato je podpora države in Evropske unije ključnega pomena. S takšnimi projekti ne obnavljamo le stavb, temveč ustvarjamo prostore srečevanja, povezovanja in razvoja kraja. Veseli me, da smo tudi v Štanjelu uspeli ustvariti prostor, ki bo

služil domačinom in obiskovalcem ter ohranjal dediščino.«

Prenova Natalijine hiše s stalno razstavo *Drevo, arhitekt in vrt* je poklon arhitektu Maksu Fabianiju, ki je znal prisluhniti prostoru in trajnostno ustvariti Ferrarijevo vilo, vpeto v nekdanje srednjeveško obzidje Štanjela, pod katerim se še danes razprostira eden najlepših slovenskih vrtov. Odprtja se je udeležil dr. Aleksander Jevšek, minister za kohezijo in regionalni razvoj RS. Ob njem so obiskovalce nagovorili mag. Erik Modic, župan Občine Komen, dr. Karmen Rodman, direktorica ORA Krasa in Brkinov, ter ustvarjalci vsebinskega koncepta Natalijine hiše in nove stalne razstave, ki jih je v multidisciplinarno ekipo povezala Agencija za razvoj in komunikacije v kulturnem turizmu Nea Culpa.

Dediščinski wellness v hiši in na vrtu

Natalijina hiša je eden prvih primerov dediščinskega wellnessa v Sloveniji. Interpretacija in razstava sta delo multidisciplinarnih ekip, ki se je ukvarjala z dobrim počutjem obiskovalcev. V hiši se lahko umirijo in postanejo drugače dojemljivi za interpretacijo in zgodbe prostora ter skupnosti.

»V Razvojni agenciji Krasa in Brkinov verjamemo, da prihodnost našega prostora temelji na skupnostnem upravljanju prostora – na modelu, kjer objekt ni le infrastruktura, temveč živ organizem, ki ga soustvarjajo društva, prebivalci, lokalni ustvarjalci, mladi nadobudneži in starejši z bogatimi izročili oziroma vsi tisti, ki v tem prostoru vidijo svoj dom in svojo priložnost. Natalijina hiša je prav

to: vzorčni primer, ki bo pokazal, kako lahko skupnost zavzame aktivno vlogo pri upravljanju prostora, ohranjanju kulturne dediščine in razvoju turizma. Ta dodana vrednost projekta je danes še nevidna, a bo v prihodnjih letih postala ključna – ker bo omogočila, da se razvoj ne bo dogajal od zgoraj, temveč bo rasel od spodaj navzgor, iz ljudi, ki ta prostor živijo,« pripoveduje dr. Karmen Rodman, direktorica ORA Krasa in Brkinov, kjer so od Občine Komen prevzeli ključ hiše in upravljanje.

Zdaj bo lahko doživetje Ferrarijevega vrta veliko celovitejše. Natalijina hiša namreč v novi luči razkriva, kako je Fabiani združil parcele pod obzidjem in jih s krožnimi potmi povezal v skoraj samooskrben park s travniki, sadovnjakom, gozdom in znamenitim vrtom.

Fabiani: Možnosti za preobrazbo vsake stvari so neomejene

Izkušnja intimnih prostorov niza zgodbe Hiše, Skupnosti in Vrta do drugega nadstropja, kjer z veliko potopitveno poslikavo muralista Tomaža Milača zaživijo izumi, sanje in vizije Maksa Fabianija kot živi laboratorij arhitekta.

»Natalijino hišo smo zasnovali kot potovanje v svet skupnosti v Štanjelu nekoč in danes. Že stoletje prebivalce in obiskovalce povezuje Ferrarijev vrt, poln genialnih izumov in idej arhitekta Maksa Fabianija, zato smo si želeli obiskovalce potopiti v njegove načrte, skice in prodorne misli na poseben način. Ponosni smo, da je hiša postala vrt idej za več kot 30 ustvarjalcev iz vse Slovenije,« nadaljuje Neja Petek, direktorica agencije za

razvoj in komunikacije v kulturnem turizmu Nea Culpa, ki je ustvarila koncept hiše in izkušnje.

Prenovo je celovito koordinirala Helena Kosmina iz Občine Komen, gradbena dela je izvedla Komunala Sežana. Razstavo in osrednjo video zgodbo podpisuje režiser Jaša Koceli, prostore je zasnoval tandem Sara&Sara arhitektk Sare Škarica in Sare Badovinac, video je nastal v produkciji Warehouse Collective, za tehnično opremo pa je poskrbel B-projekt.

Uresničena utopija skupnosti v času podnebnih sprememb

Strokovno vodstvo je delo arhitektke konservatorke Nataše Kolenc, ki že več kot 25 let raziskuje in interpretira dedišči-

no Maksa Fabianija. Tako kot je Ferrarijev vrt sam po sebi spomenik vodi na Krasu, je tudi obisk v Natalijini hiši opomnik, da je voda na Krasu od nekdaj, danes pa povsod po svetu, eden najdragocenejših virov. Pomemben del razstave je zato posvečen digitalizaciji inženirskega izuma vodovodnega sistema, ki ga lahko obiskovalci spoznajo ob kozarcu odlične kraške vode iz sodobnega vodnega bara, ki so ga zasnovali v Fabrikaidu. V času, ko podnebne spremembe ogrožajo planet, lahko ta vrt razumemo kot uresničeno utopijo skupnosti. Dokler bomo skupaj skrbeli za vrtove, bomo kot skupnosti obstajali, so prepričani ustvarjalci.

Natalijina hiša prejela certifikat Zeleni ključ

Ob slavnostnem odprtju je Natalijina hiša prejela tudi mednarodni okoljski certifikat Zeleni ključ – Green Key, vodilni standard odličnosti na področju okoljske odgovornosti in trajnostnega delovanja v turistični industriji. Certifikat je direktorici ORA Krasa in Brkinov dr. Karmen Rodman podelil nacionalni koordinator programa Zeleni ključ Slovenija Boris Šušmak.

Dobrodošli v Natalijino hišo, novo vstopno točko za Ferrarijev vrt

Natalijina hiša je odprta od torka do petka med 9.00 in 17.00 ter ob sobotah, nedeljah in praznikih med 9.00 in 18.00.

Besedilo: Helena Kosmina, občinska uprava

Foto: Ana Rojc

V Hiši dobre volje Komen smo v prvih mesecih letošnjega leta skupaj ustvarili veliko lepih trenutkov

V Hiši dobre volje Komen je bilo na začetku letošnjega leta veliko prijetnega druženja, novih poznanstev, ustvarjalnosti in iskrenih nasmehov. S Tedni druženja in spoznavanja, ki jih Občina Komen pripravlja skupaj z Društvom upokojencev Komen ter zaposlenimi v Hiši dobre volje Komen, smo odprli vrata vsem, ki so si želeli aktivnega, sproščene in prijetnega dopoldneva v dobri družbi.

V minulih mesecih so se zvrstile številne dejavnosti – od kartanja in družabnih iger do ustvarjalnih delavnic, telovadbe, pogovorov in klepetov ob kavici. Posebno veselje nam je bilo spremljati, kako so udeleženci Hišo dobre volje prepoznali kot prostor dobrega počutja, povezanosti in prijetnega preživljanja časa.

Majsko dogajanje smo zaključili v prijetnem in sproščenem vzdušju s turnirjem v balinanju ter piknikom, na katerem so se zbrali prostovoljci, sodelujoči v programih in uporabniki. Dogodka se je udeležil tudi župan mag. Erik Modic, ki se je v prijateljskem balinarskem dvoboju pomeril s predsednikom Društva upokojencev Komen Livijem Jelenom. Skupno druženje je bilo lep zaključek dosedanjih aktivnosti ter še ena priložnost za povezovanje, smeh in prijetne pogovore.

Hvala vsem prostovoljcem, zaposlenim, sodelujočim in obiskovalcem, ki ste s svojo energijo, dobro voljo in srčnostjo soustvarjali prijetno dogajanje v Hiši dobre volje Komen.

Po poletnem premoru se Tedni druženja in spoznavanja ponovno vračajo sep-

tembra, ko bomo skupaj ustvarjali nove prijetne zgodbe. Veselimo se ponovnega druženja z vami!

Besedilo in foto: Občinska uprava

Avstrijski predsednik Alexander Van der Bellen na obisku v Štanjelu

V okviru krajšega zasebnega dopustovanja v Sloveniji je avstrijski predsednik Alexander Van der Bellen skupaj z družino obiskal Kras.

Po ogledu Kosovelove domačije v Tomaju se je ustavil v Štanjelu, kjer si je v dveh urah ogledal štanjelski grad, župnijsko cerkev sv. Danijela, Ferrarijev vrt in Kraško hišo.

Ugledni gost ni skrival navdušenja nad lepotami Slovenije, še posebej pa ga je očaral prav Štanjel, ki v teh sončnih poznopomladnih dneh blesti kot eden najlepših biserov naše dežele. Ob slovesu so avstrijski gostje izrazili močno željo po skorajšnjem povratku, saj si želijo v miru spoznati še ostale kulturne in naravne znamenitosti tega prostora.

Po februarškem uradnem obisku švicarskega zunanjega ministra je to že drugi obisk visokega evropskega državnika v Štanjelu letos. Tovrstni dogodki so izjemnega pomena za promocijo Krasa in privabljanje tujih gostov, ki znajo ceniti edinstveno kulturno krajino ter prispevajo k razvoju butičnega turizma.

Besedilo in foto: Občinska uprava

Ocenjevanje vin na območju Občine Komen v letu 2026

V torek, 19. maja 2026, smo v sodelovanju s KGZS Nova Gorica in KSS Sežana izpeljali tradicionalno ocenjevanje vin na območju Občine Komen. Tokrat je izbrana komisija vzorce ocenjevala v čudovitem ambientu na terasi Hiše posebne sorte v vasi Kodreti.

Komisijo so sestavljali: Andreja Škvarč (predsednica degustacijske komisije), Majda Brdnik, dr. Ivan Žežlina, Maja Koren Ivančič in Ivo Kobal.

Poleg števila zbranih vzorcev (skupaj

jih je bilo 41) nas je razveselila tudi pestrost samega nabora. Poleg penečih vin so paleto sestavljala bela, rdeča in roze vina različnih letnikov. Še enkrat smo se prepričali, kaj vse nam lahko ponudi naša vinarja – od skoraj že pozabljene glere do številnih malvazij, sauvignonov, chardonnayjev, različnih zvrsti in teranov. Nabor sta dopolnjevala tudi zelen in refošk, ki sicer izvirata iz vinogradov na vipavski strani Krasa, vendar vinar iz Štanjela tem sortam ostaja zvest, njegova

vina pa vedno dosegajo lepe ocene.

Vsak vzorec nosi svojo zgodbo o trudu, vztrajanju in delu v kleti. Govori o vseh drobnih in velikih skrbih vinarja, preden se žlahtna kapljica znajde v steklenici. Ob zavedanju vsega tega zato ni nič nenavadnega, da člani komisije do vsakega kozarca pristopajo s posebno spoštljivostjo in uvidevnostjo.

Mnenje komisije po zaključenem ocenjevanju je, da so vina zelo ubrana, ocene dokaj uravnotežene, izločenih vzorcev pa ni bilo. Komisija je soglasno ocenila, da so vina izjemno kakovostna in si zaslužijo nadaljnjo promocijo.

Vinarji, ki so prispevali vzorce za letošnje ocenjevanje, so: Vinogradniška kmetija Mržek, Luka Tragin, Kmetija Buntovi – Škrbina, Vina Fabjan – Kobdilj, Zdravko Pipan, Vina Kobal – Štanjel, Boštjan Furlan, Janez Jazbec, Iztok Švara, Vinarstvo Rebula – Brestovica, Vina Kralj in Vina Uhelj.

Nagrajena vina in nagrajenci bodo predstavljeni na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Komen v mesecu juniju.

Besedilo: Tanja Saražin Strnad

Foto: Klemen Gorup

Športnik Krasa in Brkinov 2025: praznik športa v Štanjelu

V Kulturnem domu Štanjel je 4. marca 2026 potekala 15. prireditev Športnik Krasa in Brkinov, na kateri so podelili priznanja za najboljše športne dosežke na Krasu in v Brkinih v letu 2025. Tradicionalna prireditev vsako leto poveže športnice, športnike in športne delavce iz občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana ter predstavlja pravi praznik športa na našem območju.

Prireditve so odprle mlade plesalke Plesnega društva Be Funky, ki so nastop pripravile v znamenju olimpijskih iger. Zbrane je najprej nagovoril župan občine gostiteljice, Občine Komen, mag. Erik Modic, sledila pa sta nagovora predsednika Športne zveze Komen Rajka Kralja ter predstavnika OKS – ZŠZ Mirana Kosa.

Dogodek je znova pokazal, da se vrhunski šport pogosto začne prav v lokalnih klubih in društvih. Na prireditvi niso slavili le medalj in rezultatov, temveč tudi trud, vztrajnost in predanost vseh, ki soustvarjajo šport na Krasu in v Brkinih.

Priznanja za športne dosežke mladih

Priznanja za športne dosežke mladih na območju Krasa in Brkinov za leto 2025 so prejeli:

- **Jasmin Švara** za osvojitev petih naslovov državnega prvaka v balinanju v kategoriji U14,
- **Isabela Stele** za osvojitev naslova evropske prvakinja v hiphop malih skupinah,
- **Anet Švagelj** za osvojitev naslova državne podprvakinja v otroških hiphop formacijah,
- **Lana Kavčič** za osvojitev naslova državne prvakinja v natančnem zbijanju v kategoriji U18 ter naslova članskih državnih prvakinja v balinanju,
- **Taja Šuber** za osvojenost 3. mesta med strelkami 2. kadetske rokometne lige,
- **Tinkara Čebulec** za osvojitev 1. mesta na državnem finalu AMSI v veleslalomu v kategoriji U11,
- **Živa Pfeifer** za osvojitev 3. mesta na Atletskem pokalu Slovenije v teku na 200 m v kategoriji U18,
- **Veronika Vrabec** za osvojitev naslova državne prvakinja v igri v krog v kategoriji U18,
- **Kiara Arandelović Brani** za osvojitev 1. mesta na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije,
- **Amelie Nemec** za osvojitev 3. mesta z reprezentanco U14 v košarki na mednarodnem turnirju I Feel Slovenia Ball,
- **Lin Grk** za osvojitev 2. mesta na držav-

nem prvenstvu JKA Slovenija,

- **Eva Volk** za osvojitev naslova državne prvakinja in zmago v Pokalu Slovenije v državni ligi mladih v streljanju z zračno in malokalibrsko pištolo.

Naziv najperspektivnejše mlade športnice Krasa in Brkinov 2025 je prejela Eneja Ozbič Primc za izjemen športni razvoj in perspektivne rezultate v atletiki.

Šport invalidov

Priznanje za dosežke na področju športa invalidov je prejela **ženska balinarska ekipa Medobčinskega društva invalidov Sežana** za osvojitev naslova državnih prvakinja.

Priznanja Športnik Krasa in Brkinov

Priznanja so prejeli:

- **Ekipa 3x3 Klančar Žerjavi** za osvojitev tretjega zaporednega naslova državnih prvakov v kategorijah U21 in U23,
- **Naja Ferfila in Nika Pahor** za osvojitev 2. mesta v disciplini kata ekipno v članski konkurenci,
- **Nara Arandelović Brani** za osvojitev 2. mesta na državnem prvenstvu Plesne zveze Slovenije,
- **Veronika Knafelj** za osvojitev 3. mesta na evropskem prvenstvu s plesno skupino Divertirse.

Jubilejne plakete

Jubilejno bronasto plaketo (za 10 let delovanja v športu) so prejeli: Nicol Skok, Žan Skok, Matej Maver in Gimnastično društvo Divača.

Jubilejno srebrno plaketo (za 20 let delovanja v športu) je prejel Dragan Grubić.

Jubilejno zlato plaketo so prejeli Damjan Rupnik za 50 let delovanja v balinanju, Vesna Pečar za 40 let delovanja v planinstvu, Nogometni klub Jadran Hrpelje-Kozina za 100 let delovanja in Rokometni klub Jadran Hrpelje-Kozina za 60 let delovanja.

Plakete za najboljše športne dosežke

Plakete za najboljše športne dosežke so prejeli:

- **Martin Zdauc** za dve bronasti medalji na evropskem balinarskem prvenstvu,
- **Balinarski klub Skala** za drugi zaporedni naslov državnih prvakov v balinanju,
- **Jacqueline Košir** za bronasto medaljo v hitrostnem zbijanju na svetovnih igrah,
- **Tanja Marc** za naslov svetovne prvakinja v igri dvojic ter bronasto medaljo v natančnem zbijanju.

Najvišja priznanja

Naj športna ekipa Krasa in Brkinov 2025 je postala ženska ekipa Balinarskega kluba Hrast za osvojeni naslov evropskih klubskih podprvakinja v balinanju.

Naj športnica Krasa in Brkinov 2025 je postala Lina Funa za osvojeni naslov članske državne prvakinja v balvanih.

Naj športnik Krasa in Brkinov 2025 je postal Gašper Povh za osvojenost 2. mesta v hitrostnem zbijanju na svetovnih igrah na Kitajskem.

Častno listino je prejel Konrad Božeglav za zasluge pri razvoju športa, predvsem rokometu, ter za dolgoletno pedagoško delo na področju športne vzgoje.

Ponos tudi v občini Komen

Posebej smo ponosni na nagrajence iz občine Komen. Med prejemniki plaket za najboljše športne dosežke sta bili **Jacqueline Košir** in **Tanja Marc**.

Med mladimi nagrajenci so priznanja prejeli **Jasmin Švara**, **Isabela Stele**, **Anet Švagelj** in **Lana Kavčič**. Najvišje priznanje za naj športno ekipo pa je prejela **ženska ekipa Balinarskega kluba Hrast**.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo ter se zahvaljujemo vsem, ki s svojim delom soustvarjajo športno življenje na Krasu in v Brkinih.

»S 1500 jajci in 38 različnimi jedmi proslavili kralja kraške pomladi«

Tako je svojo slikovito reportažo z Br'stovske šparglijade, ki je tokrat potekala 12. aprila, naslovila novinarka časnika Dnevnik Vesna Levičnik. Ni kaj dodati! Le še čestitke vsem Brestovcem, ki so prispevali k uspešni organizaciji te priljubljene tradicionalne prireditve.

»Slikovita kraška vas Brestovica pri Komnu je znova zaživela v znamenju ene najbolj pristnih in srčnih pomladnih prireditev na Krasu – tradicionalne Br'stovske šparglijade. Dogodek v organizaciji Turističnega društva Brest, ki združuje kulinariko, naravo in domačnost, je tudi letos privabil številne obiskovalce od blizu in daleč, ki so želeli doživeti Kras v njegovi najbolj pristni obliki. Dan se je začel ak-

tivno. Ob 9. uri so se pohodniki podali na čezmejni vodeni pohod po kraških poteh, kjer os med kamnitimi zidovi, gmajno in razgledi, ki segajo vse do morja, začutili utrip pokrajine. A pravi vrhunec dneva se je začel ob 11. uri, ko se je po osrednjem prizorišču pri nekdanji šoli razširil vonj po jedeh iz divjih špargljev,« je zapisala Vesna Levičnik.

Okusi Krasa in zgodbe ljudi

»Divji šparglji, simbol pomladi na Krasu, so bili tudi letos glavna zvezda. Na stojnicah so brestovske gospodinje pripravile kar 38 različnih jedi – od klasične kraške frtalje s panceto do rižot, testenin in pit ter drznejših interpretacij, kot so sladice

in celo sladoled iz divjih špargljev. Posebno pozornost je pritegnila frtalja, za katero so organizatorji porabili kar 1500 jajc. Marija Ferfolja je v smehu razkrila osnovo recepta, a hkrati poudarila, da skrivnost ostaja v občutku in izkušnjah, ki se prenašajo iz generacije v generacijo.

Obiskovalci so se lahko razvajali tudi z drugimi kraškimi dobrotami – od ročno narezanega pršuta, za katerega je poskrbel Janez Jazbec, do lokalnih vin in penin. Vinar Dušan Rebula je poudaril, da se šparglji ujemajo s teranom, tistim, ki imajo raje belo vino, pa je predlagal vitovsko ali pa penino, ki jo sam prideluje. Njegova prisotnost na dogodku od samega začetka kaže na tesno povezanost

lokalnih pridelovalcev in skupnosti. Prav ta povezanost daje špargljadi posebno vrednost – to ni le kulinarčna izkušnja, temveč tudi predstavitev ljudi, ki stojijo za okusi.

Dogodek ima globoke korenine. Ivan Filipčič, eden od pobudnikov, se spominja začetkov leta 2008, ko so želeli pripraviti nekaj za krajanje. Šparglji so bili od nekdaj cenjeni – nekoč so jih domačini prodajali v Italijo in si z njimi ustvarjali zaslužek. Danes pa predstavljajo simbol identitete kraške pokrajine. Šparglje nabirajo vsi družinski člani – predvsem tisti, ki imajo čas in so sposobni hoditi po precej zahtevnem kamnitem terenu, ki je zadnje čase zaraščen z robido. Tudi zato je starejših vedno manj, ugotavlja novinarka časnika Dnevnik Vesna Levičnik v pogovoru z Brestovci.

Energija, ki povezuje generacije

Organizacija dogodka zahteva ogromno dela, kar potrjuje tudi družina Krošelj:

Slavko, Zvonka in vnukinja Staša. Njihov prispevek se začne že dan prej. »Moja naloga je bila nabrati šparglje, jih očistiti, nato pa sta mi dekleti zaupali pripravo žolce,« je povedal Slavko. Skupaj z ženo veljata za najstarejša člana Turističnega društva Brest. Ob tem je sogovornik tudi priznal, da so letos šparglji nekoliko drobnejši, kar pomeni več truda pri nabiranju, a volje ne zmanjka. Takšna predanost je temelj dogodka, ki ga obiskovalci začutijo na vsakem koraku.

Tudi Marjana Lavrič, ki si je stojnico delila s Cvetko Antonič (ponujali sta njo-ke in kremno špargljevo juho) ter z Ines Putica (s fokačo z divjimi šparglji), je poudarila, da je špargljada, podobno kot jesenski pohod po sledih soške fronte, odraz povezanosti celotne skupnosti.

»Dogajanje je popestril bogat srečelov, za katerega je Andrej Cej skoraj mesec dni zbiral nagrade. Veliko zanimanja je pritegnilo več kot 450 dobitkov in glavna nagrada – kosilnica. Ljudje so z veseljem

kupovali srečke, predvsem zaradi občutka, da sodelujejo v nečem skupnem.

Posebno energijo so dogodku dali nastopajoči. Lokalni glasbeniki so ustvarili sproščeno vzdušje, vrhunec pa je bil nastop plesne skupine Be Funky iz Komna. Skupina upokojenk, med katerimi najstarejša šteje 85 let, je s svojo energijo navdušila občinstvo in prejela glasen aplavz. Ob koncu dneva je bilo jasno, da Br'stowska špargljada presega okvire običajne prireditve. Je prostor srečevanja, izmenjave znanja in ohranjanja dediščine. Ko so se stojnice počasi praznile in so se zadnji obiskovalci odpravljali domov, je v zraku ostal občutek zadovoljstva – in obljuba, da se prihodnje leto vrnejo,« svojo reportažo pristrčno zaključila novinarka Vesna Levičnik.

Besedilo in foto: Marjana Lavrič

Ohranjanje suhih zidov pomeni varovanje naravne in kulturne dediščine

V sklopu suhozidarske akcije, ki jo je društvo Tomačevica organiziralo v petek, 11. aprila, in v soboto, 12. aprila, smo v vaškem domu v Tomačevici, ki je po novem lepo opremljen s projektorjem in platnom, prisluhnili zelo zanimivemu predavanju o suhozidni gradnji z naslovom »Tipologija in tehnike gradnje kraškega suhega zidu«, ki ga je vodil arhitekt in predsednik Partnerstva za kraško suhozidno gradnjo Danilo Antoni. Spoznali smo pomen in zgodovino suhozidne gradnje kot dela naše kulturne identitete in kako pomembno je njeno ohranjanje. Nina Štrekelj in Alenka Gorjan iz Parka Škocjanske jame sta nam predstavili, kako so suhi zidovi pomembni življenjski prostori za številne rastline in živali.

V soboto, 12. aprila, smo imeli praktično delavnico na terenu pri vaškem kalu pod mentorstvom izvedencev Davida Terčona in Antona Pečarja, kjer smo obnovili porušeni suhi zid. Delavnice se je udeležilo lepo število navdušencev. V prijetni družbi smo se učili tehnike suhozidne gradnje in tako je zaživel nov suhi

zid ob vaškem kalu. Imeli smo se izredno lepo. Po končani delavnici smo se okrepčali v vaškem domu z domačo joto in domačim pecivom. Hvala vsem udeležencem za prisotnost in sodelovanje. Zahvaljujemo se Partnerstvu za kraško suhozidno gradnjo in Parku Škocjanske jame za vse znanje in strokovnost. Velika zahvala vsem članicam in članom ter vaščanom za pomoč pri pripravi in or-

ganizaciji. Posebna zahvala gre našemu vaškemu podporniku, podjetju Pro-Ban, Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje, Branko Bandelj, s.p., Tomačevica, za velikodušno donacijo.

V društvu Tomačevica smo posebno ponosni, da prispevamo k ohranjanju naše specifične kulturne dediščine in smo del nje.

Besedilo in foto: Elisabetta Tenze

Tradicionalni tomačevljanski pohod

V nedeljo, 17. maja, smo rezervirali lep sončen dan za naš Tradicionalni tomačevljanski pohod po mrzlem in deževnem tednu. Temperatura je bila idealna za pri-

jeten pohod po okoliških gozdnih poteh. Še pred dežjem smo člani društva očistili poti in pripravili vse potrebno za pohod.

Pohoda so se udeležili pohodniki iz

različnih koncev Primorske in kot vedno so nas po pohodu zapustili z velikim, zadovoljnim nasmeškom na obrazu. To je za nas vedno dragoceno plačilo za ves trud, ki ga vlagamo.

Med pohodom vedno pripravimo poseben dogodek in tokrat se nam je pridružila Romana Marinšek Logar iz Volčjega Grada ter nam podarila zanimivo strokovno razlago o naši bogati kraški flori. Razlaga je bila zelo bogata in poučna. Velika hvala Romani.

Po pohodu smo se okrepčali s pašto z ragujem, ki jo je strokovno pripravil naš Valter, in z domačim pecivom naših članic in enega člana. Kot vedno pa je prišel tudi sladoledar Mihjwc z domačimi, raznovrstnimi in okusnimi sladoledi.

Se vidimo prihodnje leto. Hvala vsem.

Besedilo: Igor Tenze
Foto: Elisabetta Tenze

Na Volčjem Gradu letos raste otrok s sončnico

Ob razglasitvi leta 2026 za Kosovelovo leto so si na Volčjem Gradu zamislili obsežen kulturni projekt, ki ga je navdihnili Kosovelova otroška poezija *Otrok s sončnico*. Vezna nit projekta je iskanje otroka v sebi, kar je izhodišče za vrsto ustvarjalnih delavnic za otroke in odrasle, ki so se začele že aprila in bodo spremljale dogajanje še v juniju in juliju.

Zaščitni znak projekta *»Otrok s sončnico«* so sončnice, ki so bile v ospredju že na prvem dogodku 25. aprila 2026, ko so se vaški otroci, odrasli ter umetniki srečali na Mrškovi domačiji in pri Gorenknih. Poslikali so 150 odpadnih posod in vanje zasadili sončnice ter jim vdahnili novo življenje. Domačini in obiskovalci zdaj

spremljajo njihovo rast in se pripravljajo na nove dogodke.

Program projekta *»Otrok s sončnico«* predvideva dve osrednji prireditvi v obliki festivala. Ob tem bo Volčji Grad poleg tudi sedež prevajalske rezidence na Krasu – Sovretovega kabineta, ki bo do sredine septembra gostil pet prevajalcev iz Evrope (Slovenija, Španija, Severna Makedonija, Gruzija, Nizozemska).

Med 15. in 22. junijem bo v vasi potekala četrta mednarodna likovna kolonija, na katero so bili povabljeni akademski slikarji iz Slovenije, Italije, Srbije in Gruzije. Kolonija bo priložnost, da se z umetnostjo pobliže spoznajo tudi vaščani vseh starosti, saj bodo na voljo ustvar-

jalne delavnice, ki jih bodo vodili umetniki. Obiskovalci bodo lahko likovnike obiskali v ateljejih pri Zajčevih, Mrškovih in Kovačevih v četrtek, 18. junija.

V času kolonije bo na Volčjem Gradu pestro tudi v večernih urah. V četrtek, 18. junija, bo koncert *Povezani skozi petje*, na katerem bosta nastopila MPZ Ivan Cankar z Vrhniko in MPZ Cominum. V soboto, 20. junija, bo glasbenik Rik James, ki živi na Krasu, predstavil akustične pesmi s svojega tretjega studijskega albuma *Lucky 13*. V nedeljo, 21. junija, na praznik sv. Ivana, bo ob 18.00 v Brithu sveta maša s procesijo Svetega Rešnjega telesa.

Od 19.30 dalje se bo praznovanje nadaljevalo pri Mrškovih. Najprej bo kon-

cert Kosovelovih pesmi v izvedbi otroškega zboru SKD Vigred s solistko Ano Krmec, sledilo bo odprtje razstave likovne kolonije ter prenovljenega borjača in dvorane vaškega doma. Ob 21.30 bo sledilo druženje z glasbo skupine Kraški ovčarji.

Istega dne bo na Volčji Grad prispela tudi prva rezidentka Sovretovega kabineta, pesnica, pisateljica in prevajalka Klarisa Jovanović, ki bo v sredo, 24. junija, v večernih urah predstavila svojo novo pesniško zbirko *Banket*.

Dogajanje se bo nadaljevalo v juliju, ko bodo cvetele sončnice. Med 14. in 19. julijem se bodo v vasi zvrstile ustvarjalne delavnice za otroke in odrasle – od pisanja pesmi do slikanja in fotografiranja. Vrhunec bo delavnica knjižnega preva-

janja *Satelit* (druga izvedba), na kateri bodo sodelovali mladi in izkušeni prevajalci ter prevodoslovci iz Slovenije in Italije. Gre za intenziven štiridnevni seminar za mlade prevajalce ter izkušene pisce z obmejnega območja, ki želijo izpopolniti svoje pisne veščine.

Posebna pozornost bo namenjena prevajanju Srečka Kosovela. Med gosti bodo pesnik in prevajalec Miha Obit, prof. Marija Pirjevec s predavanjem o Kosovelu in Trstu ter prevajalka Darja Betocchi, ki bo mentorica na delavnici in bo premierno predstavila nov italijanski prevod Kosovelovega cikla *Tragedija na oceanu*. Cikel bo ob tej priložnosti izšel pri Založništvu tržaškega tiska.

Večerne programe bo v času Satelita dopolnjevala glasba. V soboto, 18. julija,

bo nastopila Katja Šulc, ki bo za to priložnost uglasbila izbor Kosovelovih pesmi, v nedeljo, 19. julija, pa bo poletni del festivala *»Otrok s sončnico«* sklenila klapa Skala s slovenskimi ljudskimi in dalmatinskimi pesmimi.

Projekt *»Otrok s sončnico«* organizirata Društvo Debela Griža in zavod Dobri svet, soorganizatorji pa so Založništvo tržaškega tiska, Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik Univerze v Ljubljani ter Društvo slovenskih književnih prevajalcev.

Dogajanje podpirajo Občina Komen, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

Besedilo: Martina Kafol
Foto: Stojan Kosmina

Društveno

Aktivna pomlad v Prostovoljnem gasilskem društvu Komen

Pomladni meseci so bili v Prostovoljnem gasilskem društvu Komen zelo dejavni, saj so jih zaznamovali številni dogodki, povezani z usposabljanjem, druženjem, tradicijo in tekmovanjem.

Dogajanje se je začelo že na začetku marca, ko so se mentorji in gasilska mladina PGD Komen odpravili na izlet. Obiskali so gasilsko enoto Nova Gorica, kjer so jim tamkajšnji gasilci predstavili svoje delo, vozila in opremo. Posebno doživetje je bil tudi dvig z gasilsko dvizžno platformo, ki je mladim ponudil pogled na okolico z višine. Po bolj poučnem delu pa so izlet nadaljevali v centru Magma X, kjer so se pomerili še v bowlingu.

Pomemben mejnik za društvo je predstavljal občni zbor, ki je potekal 14. marca 2026. Poleg pregleda opravljenega dela

v preteklem letu je bil letošnji zbor še posebej pomemben zaradi izvolitve novega vodstva društva. Po predstavitvi poročil predsednika, poveljnika, blagajnika ter komisij so člani soglasno potrdili delo društva in izvolili novo vodstvo. Novi poveljnik PGD Komen je postal Patrick Kosmina, ob njem pa so bili izvoljeni tudi novi člani poveljstva.

Na začetku aprila je potekalo zdaj že tradicionalno velikonočno druženje članov – briškoljada. Dogodek je zajemal tekmovanje v briškoli, ciljanje pirhov in priljubljeno igro »štrbunk«. Tekmovanja v briškoli se je udeležilo kar 16 parov, v ostalih igrah pa več kot 35 posameznikov. Najuspešnejši tekmovalci so prejeli nagrade, po zaključku pa je sledilo prijetno druženje v sproščenem vzdušju.

Nekaj dni kasneje, za prvi maj, pa smo se člani društva odpravili na pohod na Trstelj. Pot nas je vodila od gasilskega doma skozi Jablanec, Rubije in Škrbino do Železnih vrat ter naprej na vrh Trstelja. Ob lepem vremenu smo uživali v razgledih in domačih dobrotah, pohod pa zaključili z druženjem v gasilskem domu.

Pomemben del gasilske tradicije predstavlja tudi god svetega Florijana, zavetnika gasilcev. Ob tej priložnosti nas je župnik povabil, da se gasilci PGD Komen

4. maja udeležimo večerne svete maše. V paradnih uniformah smo se zbrali gasilci v sprevedu odpravili v cerkev, kjer je bila darovana sveta maša za vse žive in pokojne gasilce.

Vrhunec pomladnega dogajanja pa je predstavljalo tekmovanje Kraške gasilske zveze, ki je letos potekalo v Lokvi. Naše društvo je na tekmovanju sodelovalo kar z desetimi ekipami vseh starostnih kategorij – od pionirjev do veteranov. Tekmovalci so dosegli odlične rezultate

in osvojili šest pokalov. Posebej uspešni so bili veterani, ki so osvojili prvo mesto, odlične uvrstitve pa so dosegle tudi ostale ekipe, ki so se uvrstile takole:

- Pionirke: 2. mesto
- Pionirji: 3. in 4. mesto (dve ekipi)
- Mladinci: 4. mesto
- Člani A: 2. in 10. mesto (dve ekipi)
- Članice A: 2. mesto
- Člani B: 2. in 5. mesto (dve ekipi)
- Veterani: 1. mesto

Besedilo in foto: PGD Komen

Končna, brezhibno urejena različica besedila »Edino, kar je še velikega: Sonce – človek« (Srečko Kosovel)

Zagotovo si že kdaj pomislil na to, kaj te v življenju nenehno spodbuja k razvoju in uresničevanju želje postati boljši človek. Kako iz življenja odstraniti vse zlobne in temne misli, cinizem, aroganco, povzpetništvo, stremuško uspešnost ter nečimrnost? Kako se raje posvečati kulturi, brati, pisati, zaznati smisel in mu slediti? Izoblikovati si moramo okolje, v katerem ustvarjalno živimo, in ne dopustiti, da nam mir odvzamejo drugi, saj si zanj nenehno prizadevamo v sebi.

Za človeka vredno življenje in temeljne vrednote se je treba boriti vsak dan – nič se ne zgodi samo po sebi, brez naše volje. Postavljati si moramo vprašanja, razmisliti in si odgovoriti, kako prispevati, da bo svet bolj etičen in človeku prijazen. Mnogotere izkušnje z ljudmi v različnih okoljih ter nenehno delo izklesajo človeka, njegovo telo in duha ter odpirajo pogled na žlahtno raznolikost v vsakdanjem in preprostem življenju.

V Društvu Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) Kras nam je tovrstno razmišljanje blizu. Je osnova za delova-

nje študijskih programov in vključevanje članov vanje.

Letošnjega zbora članov, ki pomeni pregled minulega dela, učenja, raziskovanja, skrbi za možgane in telo, branja, vzdrževanja spretnosti ter načrtovanja prihodnje dejavnosti, sta se poleg članov in članic udeležila tudi župan Občine Sežana Matej Glavina. Dogodek se je začel s pozdravom v Kosovelovem duhu: »Iščemo etičnega človeka,« zaključil pa z verzom: »Edino, kar je še velikega: Sonce – človek.« Te besede so natisnjene na beležnici, ki so jo skupaj z nosilno vrečko prejeli vsi udeleženci.

Zbor je povezovala Vesna Mržek Pirjavec, ki ji je ta vloga zaupana že od vsega začetka, saj se je vedno znova izkazala kot spretna, inteligentna in duhovita povezovalka. 144 članov in članic je porazdeljenih v 17 študijskih skupin: od jezikovnih (»Angleški jezik in kultura«, »Italijanski jezik in kultura« ter »Japonski jezik in kultura«) do družbenih z naravovarstveno problematiko (»Iz preteklosti

v sedanost za prihodnost«). Za bistrost možganov skrbijo z daljnovzhodno miselnostjo go, kulturno-umetniški programi obsegajo bralne krožke, »Likovno izražanje« in »Umetnostno zgodovino«, naravoslovni del pokrivata krožka »Kras

Desno Olga Knez, prejemnica naziva Častna članica Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras na zboru članov marca 2026

in zdravilne rastline» ter »Smeh je pol zdravja«, organizirana pa so tudi »Študijska potepanja« z vključevanjem kulturne in naravne dediščine.

Ker je bila skupščina volilna, dosedanja predsednica pa se je odločila, da bo svoj čas namenila novim obveznostim (a še naprej ostaja mentorica študijskih krožkov in turistična vodnica), so člani za

novo predsednico izvolili Barbaro Jejčič, ki bo vodenje prevzela z oktobrom 2026. Med člane upravnega odbora so razdelili delo dosedanje predsednice Nadje Mislej Božič, ki jim bo razporedila naloge ter jim do oktobra priskočila na pomoč z usmerjanjem.

Pomembna točka dnevnega reda je bila podelitev naziva častna članica Olgi

Knez, ki že 16. leto s prispevki v glasilih in časopisih zvesto obvešča javnost o dejavnostih članov, animatorjev in mentorjev Društva UTŽO Kras.

Skupščino so zaključili z nastopom mladih glasbenikov s Tržaškega Krasa pod vodstvom Aljoše Saksida iz Vižovelj, krajšo pogostitvijo in že tretjim srečanjem študijskega krožka »Iz preteklosti v sedanjost za prihodnost«. Gostja srečanja je bila prof. dr. Ljubica Jelušič, naslov njenega predavanja pa je bil »Tretji svet in globalni jug: Kje je danes gibanje Neuvrščenih?«.

Študijska dejavnost, ki se vsako leto prične v oktobru in zaključi v najetih učilnicah v aprilu, se sedaj nadaljuje s terenskim učenjem od maja do vključno septembra. Jeseni bodo sledile predstavitve novega študijskega programa in vpisovanje. Ob prazniku Občine Komen bodo člani na stojnici izobesili zloženke s programom za študijsko leto 2026/2027. Zato toplo vabljeni vsi, ki vas dejavnost Društva UTŽO Kras zanima, da se vključite in skupaj z nami poskrbite za svoje možgane, telo, srce in duha.

Besedilo: Nadja Mislej Božič

Foto: Vesna Mržek Pirjevec

S študijskim krožkom Študijska potepanja na vodenem ogledu mesta Videm ter stalne inčasne likovne razstave Impresionizem in modernost

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras na obisku Pomnika miru na Cerju in pogozdovanje v počastitev 22. aprila – svetovnega dneva Zemlje

Člani in članice Društva Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko (UTŽO) so v okviru študijskega krožka *Iz preteklosti v sedanjost za prihodnost*, ki deluje pod okriljem Andragoškega centra Slovenije, 22. aprila 2026 obiskali Pomnik miru na Cerju ter na pogorišču velikega požara iz leta 2022 posadili 24 sadik puhastega hrasta.

»Krožek je namenjen proučevanju zgodovine odporiških gibanj na Primorskem, spominske krajine, borbenih in odporiških pesmi ter kulture in varovanja naravnega okolja, kar vse moramo ohraniti za prihodnje generacije,« pove vodja krožka dr. Ljubica Jelušič. Udeleženci so na Cerju najprej obiskali razstave v Pomniku miru, ki je postavljen v spo-

min vsem braniteljem slovenske zemlje v zgodovini naroda.

Po razglednem stolpu na Cerju jih je vodila nova predsednica kraške Univerze za tretje življenjsko obdobje Barbara Jejčič, ki je obenem tudi turistična vodnica. Na tem mestu je nasledila Nadjo Mislej Božič, ki je univerzo vodila 17 let.

Po ogledu razstav in filma o vojni na

Krasu med letoma 1915 in 1917 so počastili 22. april – svetovni dan Zemlje, ki letos poteka pod geslom *Naša moč, naš planet* in v ospredje postavlja skupno delovanje posameznikov, lokalnih skupnosti in odločevalcev. Ta dan obeležujemo od leta 1970 v spomin na veliko nesrečo z razlitjem nafte v ZDA. Leta 2009 pa ga je Generalna skupščina OZN razglasila za mednarodni dan matere Zemlje. Dan Zemlje obeležujemo v več

kot 190 državah sveta.

Ob pomoči Zavoda za gozdove RS, enote Sežana, ki je prizadevanja UTŽO vključil v svoj projekt pogozdovanja, drevesnice Štivan, kjer so vzgojili sadike, in revirskega gozdarja Jerneja Jazbeca, ki je izbral zemljišče za sajenje, so udeleženci krožka na Cerju posadili sadike puhastega hrasta. S to akcijo so se pridružili več kot 10.000 akcijam po svetu, ki potekajo v spomin in opomin, da imamo samo

eno Zemljo, ki jo moramo varovati za prihodnje rodove.

Za puhasti hrast je značilna gosta dlakavost brstov in mladih vejic. Raste na pustih, suhih in dobro prezračenih tleh v jugozahodnem, submediteranskem delu Slovenije, zato je na suhih kraških gmajnah še posebej primeren za zaraščanje golih površin. Udeleženci so s krampi odkopali travo, izkopali jame ter posajene hraste skrbno zalili.

Besedilo in foto: Olga Knez

O premagovanju naglušnosti

Društvo gluhih in naglušnih Južne Primorske v okviru posebnih socialnih programov med drugim uporabnikom nudi pomoč pri premagovanju komunikacijskih ovir, jih informira ter seznanja s tehničnimi pripomočki in možnostmi njihove uporabe.

V Kosovelovi knjižnici v Sežani so 20. aprila 2026 pripravili strokovno predavanje o premagovanju naglušnosti ter predstavili pripomočke za izboljšanje sluha. O tej zanimivi temi je spregovoril Roman Demir, zunanji sodelavec koprškega Društva gluhih in naglušnih, slušni akustik in tolmač za slovenski znakovni jezik, ki je odraščal z gluhima staršema. Številnim obiskovalcem, še posebej starejšemu občinstvu, je predstavil različne vrste slušnih aparatov ter sodobne tehnične pripomočke, namenjene izboljšanju komunikacije in kakovosti življenja oseb z izgubo sluha.

Predstavil je postopek pridobitve slušnega aparata, različne stopnje izgube sluha ter pet dimenzij sluha. Spregovoril je o osnovnih značilnostih slušnih aparatov, od njihove vrste (zaušni, ušesni) do števila kanalov (najmanj šest) in funkcij,

o izbiri dobrega slušnega akustika ter o samem testiranju slušnega aparata. Poudaril je, da lahko osebe z okvaro sluha na podlagi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov pridobijo tehnične pripomočke. Predstavil je tudi deset priporočil za boljše sporazumevanje z osebami z izgubo sluha ter nove tehnologije, ki prihajajo na trg.

Zbrane je pozdravila tudi strokovna sodelavka koprškega Društva gluhih in naglušnih, gospa Sonja Bordon. Predsta-

vila je uspešno delovanje društva in povabila prisotne k sodelovanju v društvu, kjer kraško sekcijo vodi podpredsednica društva Olga Knez. Ob tej priložnosti se je zahvalila tudi Marku Matičetu, direktorju Kosovelove knjižnice Sežana. V knjižnici je nameščena tudi indukcijska zanka, namenjena osebam z okvaro sluha. Udeleženci so podprli pobudo za redna srečanja oseb z okvaro sluha v Sežani, ki bi potekala vsaj enkrat na dva meseca.

Besedilo in foto: Olga Knez

Iz komenske knjižnice

Med črtami in zgodbami – razstava Stanislava Bariča, člana MDI Sežana

V prostorih knjižnice v Komnu je bila med 6. in 29. majem na ogled razstava Stanislava Bariča, člana Medobčinskega društva invalidov Sežana. Avtor se je predstavil z deli, ustvarjenimi v tehniki

črtnjanja.

Tehnika črtnjanja zahteva veliko potrpežljivosti in ustvarjalnega občutka, kar je jasno vidno na razstavljenih slikah. Prav v prepletanju ravnih, gostih in ritmičnih

linij nastajajo zanimive sence, oblike in izrazi, ki delom dajejo poseben značaj. Obiskovalci so z navdušenjem občudovali bogastvo detajlov ter trud, ki ga je Stanislav Barič vložil v svoje ustvarjanje.

Med razstavljenimi deli so si lahko ogledali portrete znanih slovenskih kulturnih in literarnih ustvarjalcev ter njihovih likov: Srečka Kosovela, Ivana Cankarja, filmske dive Ite Rine-Kravanja, Kosovelove Sončnice na rami ter Levstikovega Martina Krpana. Posebno mesto na razstavi imajo religiozni motivi, ki celotni zbirki dajejo dodatno globino in mirnost.

Kulturni dogodek lepo dopolnju-

je knjižnične prostore ter dokazuje, da umetnost povezuje ljudi, spodbuja ustvarjalnost invalidov in bogati življenje lokalnega okolja. Razstava hkrati nosi plemenito sporočilo – da so tudi ljudje s posebnimi potrebami izjemno nadarjeni, ustvarjalni in edinstveni. Vsak človek ima svoje sposobnosti, svoj pogled na svet in svojo zgodbo, ki jo lahko izrazi na različne načine. Takšni projekti pomagajo širiti razumevanje, sprejemanje in spo-

štovanje različnosti.

Zaradi lepega odziva bo razstava na ogled tudi v mesecu septembru v knjižnici v Divači. Stanislav bo tako svoje ustvarjanje in zanimivo tehniko črtkanja predstavil še širšemu krogu obiskovalcev ter ponovno dokazal, da lahko umetnost s preprostimi linijami ustvari močno zgodbo in poseben vtis.

Besedilo in foto: Marjetka Šuc

Škrat Dobrošin domuje v Kosovelovi knjižnici

Škrat Dobrošin ni le lik iz istoimenske Kosovelove pesmi, ampak tudi lutka, maskota in logotip mladinskega oddelka Kosovelove knjižnice v Sežani, ki je že pred leti dala pobudo za nastanek maskote malega škrate.

Njihova želja se je končno uresničila 7. maja 2026 ob odprtju razstave o

nastajanju logotipa in maskote škrate Dobrošina, ko sta knjižničarki mladinskega oddelka Neža Bandel in Marja Filipčič Mulič v goste povabili avtorico logotipa, ilustratorko Ano Maraž iz Vipave, ki svoja dela razstavlja in objavlja v priznanih otroških revijah doma in v tujini.

Avtorica, ki ilustrira za revije *Ciciban*,

Cicido in *Galeb*, je predstavila nastajanje maskote, ilustracij, lutk in kostuma škrate Dobrošina. Njene ilustracije so značilno stilizirane, z minimalističnim in ploskovitim likovnim izrazom. Maraž, ki je za ilustracije v slikanici *Protideževna juha* prejela znak kakovosti Zlata hruška in nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico 2024, rada prebira Kosovela, zato je škratu Dobrošinu dodala očala, ki spominjajo na Kosovelova očala.

Dobrošin, ki skrbno čuva skrinjo zlatih kov, je navezava na Srečka Kosovela in knjige kot zaklad. Pomeni tudi zaobljubo, da bodo otroci iz vrtca ob začetku vsakoletne akcije branja pridno brali in se izobraževali. Knjižnica dobro sodeluje z vrtcem, dosedanja akcija Bralni palček pa se je preimenovala v Škrata Dobrošina.

Odprtje razstave je popestril otroški pevski zbor Škrateljčki iz divaškega vrtca, ki je pod vodstvom zborovodkinje Urške Jazbec zapel Kosovelove pesmi »Sonček boža tačice«, »Medvedki sladkosnedki« in »Škrat Dobrošin«.

Besedilo in foto: Olga Knez

Skupaj ustvarjamo melodijo – MePZ Cominum na 57. Primorski poje

Med briškimi griči, kjer se prepletata lepota pokrajine in pristen utrip večera, je letos zazvenela pesem, ki povezuje ljudi že desetletja. Revija *Primorska poje* je s svojo 57. izvedbo tudi tokrat pokazala, da ostaja ena največjih ter najbolj srčnih manifestacij slovenske ljubiteljske kulture.

Za naš mešani pevski zbor Cominum je bila letošnja otvoritev revije še posebej dragocena. V petek, 27. februarja 2026, ob 20. uri smo namreč v naboru petih zborov s slavnostnim uvodnim koncertom odprli revijo v čudoviti Vili Vipolže. Že ob prihodu nas je prevzela toplina prostora – ne le zaradi mogočnih dvoran in prijetnega ambianta, temveč predvsem zaradi ljudi, ki so tam dihali skupaj z glasbo. Zdelo se je, kot da vsak trenutek, vsak zven ter vsak aplavz nosijo iskreno spoštovanje do petja in skupnega ustvarjanja.

Ko smo stopili na oder, nismo bili le posamezni pevci, zaobjeti v melodijo not. Vsak izmed nas je s svojim glasom dodal droben, a nenadomestljiv delček v

skupno zgodbo večera. Naše glasilke so bile inštrument, skozi katerega so note dobile življenje, vendar za doživetje, kot smo ga začutili mi, ni dovolj le to. Tisto pravo moč ustvarja povezanost, ki jo Cominumci gradimo že 27 let – med vajami, nastopi, smehom in trenutki, ko drug drugemu stojimo ob strani. In prav to se je v Vipolžah najbolj občutilo.

Naše petje tudi sicer nosi prepoznaven kraški značaj – trdnost kamna, člo-

večnost med ljudmi in svobodo burje. Zato med svoje vrste toplo vabimo vse, ki v sebi nosite željo po petju, druženju in vztrajnem ustvarjanju nečesa lepega. Prisrčno dobrodošli! **Vaje potekajo ob 20. uri v prostorih Stare šole v Svetem.**

Skupaj lahko ustvarimo še mnogo čudovitih melodij!

Besedilo: Ivana Tragin

Foto: Atelje Pavšič Zavadlav Solkan / arhiv JSKD – Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Aktivnosti podružnične glasbene šole v Komnu

Za učitelji in učenci podružnične glasbene šole v Komnu je pestra pomlad. Poleg rednih lekcij ter razrednih in šolskih nastopov je za nami tudi čas pomembnejših nastopov in tekmovanj, ki pridejo na vrsto v tem pomladnem času. Pa pojdemo lepo po vrsti in pogledimo, kje vse so se izkazali naši učenci.

V marcu je potekalo 55. tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije TEMSIG. Letos so se ga udeležili trije naši učenci: Val Tavčar (tolkala – učitelj Matija Tavčar), Leon Marjanovič (pozavna – učitelj Erik Žerjal) in Mihael Sanabor (trobenta – učitelj Erik Žerjal). Vsi trije so bili uspešni in so prejeli srebrno plaketo.

Treh tekmovanj so se udeležili tudi učenci iz razreda učiteljice Ingrid Tavčar. Najprej so se podali v Sommacampagno pri Veroni (Italija) na mednarodno tekmovanje Sfermusic, kjer je Marijana Marc Trkulja prejela prvo absolutno nagrado, Tina Bandelj drugo nagrado, Maks Jakob Erženičnik prav tako drugo nagrado, prejel pa je tudi posebno priznanje komisije. Kmalu zatem so se vsi trije preizkusili na

14. mednarodnem klavirskem tekmovanju Ivan Rijavec v Rogaški Slatini, od koder so se vrnili z zlatimi priznanji. V mesecu maju sta se na tekmovanju prvič preizkusili tudi Agata Pavlica in Kim Krašna. Na klavirskem tekmovanju Glasbene šole Logatec sta obe prejeli zlato priznanje, Kim pa je prejela tudi posebno priznanje za najbolj muzikalno izvedbo skladbe.

Uspešna sta bila tudi dva dueta kitara – flavta iz razreda učiteljev Janoša Jurinčiča (kitara) ter Tamare Tretjak (flavta). Na mednarodnem tekmovanju Dnevi kitare v Krškem je duo Gabriela Rosali Tchikaya Kosovel in Leonard Simčič prejel zlato

priznanje in prvo absolutno nagrado, duo Julija Fakin in Melanie Švagelj pa srebrno priznanje.

ja), kjer si je prislužil 2. nagrado.

V tem času so naši učenci sodelovali tudi na drugih kulturnih dogodkih. Atej Rebula (klarinet) iz razreda učiteljice Branišlava Trifkovića je sodeloval v orkestru Zveze primorskih glasbenih šol na koncertu v protokolarni dvorani sv. Frančiška v Kopru 14. maja 2026. Flavistka Irina Tavčar iz razreda Tamare Tretjak pa je sodelovala na odprtju razstave v Kosovelovem domu v Sežani.

Učenci naše podružnice so sodelovali tudi na reviji pihalnih orkestrów slovenskih glasbenih šol v Trbovljah. Tam so se odlično odrezali v združenem pihalnem orkestru Glasbene šole Sežana.

Na naši podružnici dajemo velik pomen tudi prenašanju kulture med otroke v vrte in šole. To pomlad smo tako s posebno glasbeno pravljico nastopali v šolah v Komnu, Štanjelu, Braniku in Kostanjevici. Na tak način skušamo približati glasbo čim širšemu krogu otrok. Nenazadnje je tudi to poslanstvo glasbene šole,

da daje vpogled v to, kako lahko glasba plemeniti in bogati naše življenje – pa če smo na odru ali v vlogi poslušalca. Tudi za nas učitelje je užitek opazovati veselje v očeh učenca, ko mu nastop uspe, pa tudi ploskanje in zibanje otrok, ki poslušajo odprtih ust. Na tej točki je delo vseh poplačano, zadovoljstvo pa v najlepšem razcvetu.

Tako bomo počasi sklenili krog letošnjega šolskega leta naše podružnične glasbene šole. Kar smo sejali, smo tudi poželi, vse od najskromnejšega nastopa pa do pomembnega tekmovanja. Od malih vsakodnevnih korakov vaje pa do užitka v igranju skladbe, ki smo jo dobro naštudirali. Vsak s svojo košaro uspehov in zadovoljstva se bomo kmalu odpravili na zaslužen oddih in si nabrali novih moči za naslednje šolsko leto. Našim učenkam in učencom želimo čudovite počitnice!

Besedilo: Ingrid Tavčar, prof. klavirja

Foto: arhiv GŠ Sežana

Tudi dva učenca iz razreda učiteljice Sabine D. Trifković sta se izkazala – na 49. mednarodnem tekmovanju v Puli (Hrvaška) je Rene Marušič prejel 1. nagrado, Aljaž Cotič pa 2. nagrado. Rene Marušič se je udeležil tudi tekmovanja Tomaž Holmar v Malborghetu (Naborjetu, Itali-

Tri desetletja predanosti glasbi

Slavnostni koncert ob 30-letnici delovanja našega orkestra je bil več kot le glasbeni dogodek – bil je večer spominov, ponosa in hvaležnosti. Trideset let skupnega muziciranja ne pomeni le številnih koncertov in vaj, temveč tudi nešteto trenutkov prijateljstva, predanosti in skupne ljubezni do glasbe.

Naša tradicija se je začela s preprostim sestankom leta 1996 v Nadrožici, ko so se zbrali pobudniki za ustanovitev vaške godbe Komen, na čelu s kapelnikom in prvim dirigentom Leandrom Peganom

ter prvim predsednikom Alojzom Pangosom. Prvi nastop novoustanovljene vaške godbe je bil v Gorjanskem, sledila pa je že prva prvomajska budnica. S ponosom lahko povemo, da sta bila med prvimi člani tudi naš kontrabasist Štefan ter sedanjí dirigent Matija Tavčar – ali veste, da je takrat igral harmoniko?

Po prvem nastopu se je hitro zvrstilo še mnogo drugih. Mladi muzikanti so navdušili kraško občinstvo in navdihnili tudi druge, da so se jim pridružili pri skupnem ustvarjanju glasbe. Tako je nastal

Pihalni orkester Komen, ki še danes osvaja srca poslušalcev po vsej Evropi in vedno znova preseneča tudi svoje najbolj zveste poslušalce.

In ko rečemo po vsej Evropi, to tudi mislimo. V tridesetih letih je naš orkester zvenel ne le doma, temveč tudi na številnih pomembnih evropskih odrih. Ponosni smo, da smo nastopili v Londonu, Strasbourgu, Bratislavi, v Berlinski filharmoniji ter v znameniti Zlati dvorani dunajskega Musikvereina, ki jo mnogi poznajo po vsakoletnem novoletnem koncertu Dunajskih filharmonikov.

Poleg koncertov se od leta 2003 redno udeležujemo tudi mednarodnih tekmovanj. Eno najpomembnejših je prestižno tekmovanje Flicorno d'Oro v Rivi del Garda, na katerem sodelujejo orkestri z vsega sveta. Tega tekmovanja smo se prvič udeležili leta 2003, nazadnje pa lani, ko smo v svoji kategoriji osvojili drugo mesto in prejeli posebno priznanje za najboljšo pihalno sekcijo med vsemi orkestri. Leta 2023 smo se odpravili tudi na Hrvaško, na otok Krk, kjer smo v svoji kategoriji prejeli prvo nagrado, naš sedanjí dirigent pa je prejel priznanje za najboljšega dirigenta tekmovanja.

Kljub nastopom v prestižnih koncertnih dvorinah pa smo v srcu še vedno komenska »pleh muzika«, ki poleg visokega glasbenega nivoja skrbno ohranja

vaške tradicije in spoštuje svojo zgodovino. Zato vas vsako leto prebujamo po vaseh ter skrbimo, da se stari običaji prenašajo na mlajše generacije. Ponosni smo tudi na številna sodelovanja z drugimi orkestri in slovenskimi glasbenimi izvajalci. Med njimi še posebej izstopajo nastopi z Avseniki, mezzosopranistko Ireno Yebuah Tiran, Nušo Derenda, Vladom Kreslinom, Rudijem Bučarjem in številnimi drugimi.

Kot vse skupnosti se tudi mi zavedamo, kako pomemben je podmladek. Prizadevamo si širiti ljubezen do glasbe med mladimi in tudi med najmlajšimi v vrtcih. Vsako leto sestri Daša in Staša organizirata glasbene urice za naše najmlajše POKovčke. Skozi igro, ples, petje in risanje otrokom približata prve melodije in ritme, pri tem pa jih obišče-

jo tudi člani orkestra, ki predstavijo svoje inštrumente. Včasih se jim pridruži tudi prav poseben gost – Pokovček, maskota našega orkestra.

Poleg vaj, koncertov in tekmovanj krepiamo medsebojne vezi tudi na gostovanjih in izletih. Skupaj smo se udeležili intenzivnih vaj oziroma »teambuildingov« na Kovku in v Ajdovščini, raftinga na reki Soči, adrenalinskega parka v Solkanu in še marsičesa.

Ko že govorimo o druženju – od leta 2019 naš orkester vsako leto organizira poletno orkestrsko šolo MusiKras za pihalce, trobilce in tolkalce, od lani pa tudi JazzKras Band poletno šolo. Obe predstavljata odlično priložnost za prijeten zaključek poletja v družbi glasbenih prijateljev, odličnih mentorjev in čudovite kraške pokrajine.

Zdaj pa dovolj o zgodovini. S tradicionalnim božično-novoletnim koncertom, na katerem so se nam pridružili IL Divji, smo vstopili v jubilejno leto delovanja. Intenzivne priprave, vaje in načrtovanja so vrhunec dosegle 19. aprila 2026, ko smo skupaj z vami v telovadnici Osnovne šole Komen tudi uradno proslavili naš okrogli jubilej.

Oder je na ta poseben večer združil

različne oblike našega orkestra. Poleg celotne zasedbe so se občinstvu predstavili tudi solisti iz naših vrst, ki so s svojo interpretacijo pokazali, kako bogat glasbeni potencial se skriva v naši skupnosti. Vsak njihov nastop je bil poklon letom učenja, truda in glasbene rasti.

Kot prva solistka je nastopila oboistka Ela Fakin, članica orkestra že sedem let. Poleg igranja oboe svoj prosti čas posveča tudi solo petju pri Tjaši Fajdiga, svojo glasbeno pot pa bo nadaljevala na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

Z virtuosnim koncertom za klarinet je občinstvo navdušil tudi solist Vito Peric. Poleg klarineta obvlada še diatonično harmoniko, s katero je leta 2024 postal svetovni prvak. Svoje glasbeno znanje trenutno izpopolnjuje na Univerzi za glasbo in upodabljajoče umetnosti v Gradcu.

Na slavnostnem odru so se predstavili tudi trobilci Blaž Furlan, Miha Kralj, Blaž Terčon in Jernej Terčon v posebnem kvartetu s tremi pozavni in tubo. Z ži-

vahnimi gospel ritmi so še dodatno popestrili vzdušje v dvorani.

Drugi del koncerta je bil nekoliko bolj sproščen. Na odru se nam je pridružil Mešani pevski zbor Cominum, s katerim smo izvedli nekaj znanih in manj znanih melodij. Kot solista sta zablestela Uroš Simčič in zborovodkinja Karin Luin, ki sta s svojima mogočnima glasovoma občinstvo pustila brez besed.

V avli osnovne šole so si obiskovalci pred koncertom lahko ogledali tudi posebno razstavo z zanimivimi in zabavnimi dejstvi o našem orkestru. Med drugim tudi to, da v orkestru igra veliko članov, ki imajo med glasbeniki tudi brata ali sestre. Kdor si razstave ni uspel ogledati, lahko zanimivosti še vedno najde na naših profilih na Instagramu in Facebooku.

Da bi tridesetletnico ohranili v trajnem spomenu, smo pripravili tudi posebne temno modre hoodije. Motiv na hrbtni strani, ki predstavlja leto ustanovitve orkestra – 1996 – zapisano z notami, je ustvarila članica orkestra Neža Fakin. Po-

leg hoodijev so bili na voljo tudi spominki in pobarvanke za otroke z ilustracijami Ivane Žigon, ki je naše člane orkestra upodobila že ob 25-letnici.

Slavnostni koncert ob 30-letnici se je zaključil s stoječimi ovacijami, praznovanje pa se je nadaljevalo v našem godbenem hramu, kjer smo skupaj nazdravili pomembni obletnici. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki nas spremljate in podpirate na naši glasbeni poti – sponzorjem, podpornikom ter predvsem staršem, brez katerih bi bilo naše ustvarjanje veliko težje.

Jubilejno 30. leto za nas še zdaleč ni končano. Do konca leta 2026 nas čaka še veliko izzivov in ciljev, ki smo si jih zadali za letošnje leto, vendar vseh načrtov za zdaj še ne bomo razkrili. Spremljajte nas na družbenih omrežjih Instagram, Facebook in TikTok, kjer boste lahko ostali na tekočem z našim dogajanjem.

Naj nas glasba povezuje tudi v prihodnje. Na naslednjih 30 let!

Besedilo: Neža Fakin
Foto: Marko Pleterski

Jubilejno leto se nadaljuje

Za Pihalnim orkestrom Komen je izjemno pestro in uspešno obdobje, zaznamovano s koncerti, glasbenimi sodelovanji in jubilejnimi dogodki. Ob praznovanju 30-letnice delovanja naše glasbeno ustvarjanje še zdaleč ne počiva, saj nas do konca sezone čaka še veliko zanimivih projektov.

Najprej se vrnimo v mesec marec, ki je bil za nas in vse tri preostale kraško-brkinske godbe izjemnega pomena. Projekt združenega pihalnega orkestra Krasa in Brkinov se je namreč zaključil s tremi uspešno izpeljanimi koncerti po Sloveniji. Po več skupnih intenzivnih vajah smo našo »mini turnejo« z naslovom Himna poeta začeli v Velenju, nadaljevali

v Portorožu in zaključili v Kosovelovem domu v Sežani.

S skupnimi močmi smo ustvarili edinstveno zasedbo osemdesetih glasbenikov – orkester, ki presega meje posameznih društev in dokazuje, kako močno lahko glasba povezuje ljudi. Projekt predstavlja pravi unikum v slovenskem prostoru in je bil posvečen izjemnemu slovenskemu pesniku Srečku Kosovelu ob 100. obletnici njegove smrti. Štirje dirigenti – Matija Tavčar, Neža Jelušič, Tomaž Škamperle in Mitja Tavčar – so za orkester pripravili program, sestavljen iz del slovenskih skladateljev. Posebno mesto v programu je imela skladba Himna poeta, ki jo je za to priložnost napisal skladatelj Andrej Goričar in je navdihnena z bogato poezijo Srečka Kosovela.

Koncerte sta s svojima izjemnima nastopoma obogatila tudi solista Gaja Bašič na flavti in Manuel Perhavec s solističnim petjem. Posebno razsežnost večeru je dodal igralec Vladimir Jurc, ki je koncert povezoval ter z interpretacijo Kosovelove poezije poskrbel za čustveno in vsebinsko rdečo nit celotnega programa.

Poleg intenzivnih vaj orkestrski projekt ni bil le glasbeni izziv, temveč tudi prostor srečevanja, sodelovanja in novih prijateljstev. Glasbeniki iz različnih krajev smo skupaj ustvarili nepozabno izkušnjo, polno ustvarjalne energije, druženja in skupnih spominov. Celoten posnetek koncerta iz Sežane si lahko še vedno ogledate na kanalu YouTube TV Galeja.

Po zaključenem regijskem projektu smo godbeniki Pihalnega orkestra Komen nadaljevali s pripravami na naš najpomembnejši koncert letošnjega leta

– slavnostni koncert ob 30-letnici delovanja. Skupaj smo 19. aprila nazdravili našemu jubileju.

Le dva tedna po slavnostnem koncertu smo člani orkestra ponovno zgodaj zjutraj stopili na kraške ceste in s tradicionalno prvomajsko budnico prebujali domače vasi. Ob prijetnem spomladanskem vremenu, sončnih žarkih in odličnem vzdušju smo skupaj z domačini znova ohranjali tradicijo, ki na Kras vsako leto prinaša posebno energijo, glasbo in druženje. Tudi letos ni manjkalo nasmehev, dobre volje in toplih sprejemov ob poti, kar nam vedno znova daje dodatno motivacijo za nadaljnje ustvarjanje.

Po prvomajskih praznikih smo godbeniki stare note zamenjali za nove, bolj sproščene pop uspešnice in začeli priprave na poletne koncerte oziroma na nekoliko bolj zabaven del sezone. Na petkovih vajah se nam od maja vsak teden pridružujejo tudi člani šolskega orkestra podružnične glasbene šole Komen, ki bodo z nami nastopili tudi na koncertih do konca junija, ko bomo skupaj pomahali v slovo sezoni in odšli na zaslužene počitnice.

Do poletnih počitnic nas čaka še veliko koncertov in nastopov. Začenjamo že konec maja, ko bomo v soboto, 30. maja, na Kras povabili naše godbeniške prijatelje iz Ajdovščine – Pihalni orkester Burja. V sklopu festivala Godbe po kraških vaseh se nam bodo pridružili na koncertu v Ivanjem Gradu.

V soboto, 13. junija, pa vas vabimo na Brje pri Komnu. V sklopu občinskega praznika Občine Komen se nam bo na odru pridružila skupina Rok'n'Band. Skupaj bomo pripravili nepozaben poletni

večer, na katerem boste lahko uživali ob znanih pop- in rock-melodijah.

Naša sezona se bo uradno zaključila z nastopom na občinskem prazniku 20. junija, že naslednji dan pa se bomo odpravili na gostovanje v Milje. Tja so nas povabili prijatelji, s katerimi sodelujemo tudi pri poletni orkestrski šoli MusiKras in JazzKras Band. V Miljah bomo pripravili krajši koncert in prvič v zgodovini orkestra tudi samostojno korakali.

Kaj pa neuradno? Tudi letos bomo vsi štirje kraško-brkinski orkestri s posebno predstavo, korakanjem in koreografijo pod vodstvom Mihe Dergana nastopili na Prazniku terana in pršuta v Dutovljah. Naj še izdamo, da to ni naš edini skupni projekt za letošnje leto, vendar vseh podrobnosti za zdaj še ne bomo razkrili.

Če pa še ne veste, kako bi preživeli zadnje dni poletnih počitnic, imamo za vas odlično rešitev. Kot vsako leto tudi letos organiziramo poletno orkestrsko šolo MusiKras in JazzKras Band. Začeli bomo v Štanjelu z mladinskim orkestrom MusiKras, nadaljevali s šolskim orkestrom v Hrpeljah in JazzKras Bandom, prav tako v Štanjelu. Prijave so že odprte, vendar pohitite, saj so mesta za nekatere instrumente že zapolnjena. Več informacij lahko najdete na profilih MusiKras na Instagramu in Facebooku.

Čeprav se zaključek šolskega leta in s tem sezone 2025/26 počasi približujeta koncu, se naše jubilejno leto še zdaleč ne zaključuje. Pred nami je še veliko dogodkov, projektov in glasbenih presenečenj. Spremljajte nas na družbenih omrežjih in ostanite na tekočem z našim dogajanjem.

Besedilo: Neža Fakin

Foto: arhiv POK

Festival Kraška gmajna z butičnimi dogodki spodbudil raziskovanje naravne in kulturne dediščine čezmejnega Krasa

Festival Kraška gmajna je med spomladanskim prebujanjem narave povabil na raziskovanje ene najstarejših kulturnih krajin v Evropi ter obiskovalce znova navdušil za edinstvena doživetja narave, dediščine in trajnostnega raziskovanja prostora. Med 25. aprilom in 17. majem 2026 je ponudil raznolik nabor brezplačnih dogodkov, ki so povezali znanje, gibanje in pristno izkušnjo Krasa. Festival je na območju nastajajočega Čezmejnega geoparka Kras–Carso znova izpostavil izjemno biotsko raznovrstnost in bogato kulturno dediščino ter z raznolikimi vsebinami pritegnil obiskovalce s širšega območja.

Vodeni pohodi, interpretativni ogledi, delavnice in doživljajske aktivnosti so privabili raznoliko občinstvo. Dediščinski festival, ki v zadnjih letih povezuje številne manjše ponudnike doživetij, je pod vodstvom glavnega organizatorja, Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov (ORA Krasa in Brkinov), obiskovalcem ponudil edinstven preplet pestrega dogajanja. Festival se je začel 25. aprila z raziskovanjem skrivnostnega sveta suhih zidov v Parku Škocjanske jame in s po-

sebno izkušnjo jamskega raziskovanja z meditacijo v Divaški jami. Sledila sta naravoslovni ogled Štanjela ter raziskovanje pomena vode in gline na kolesarskem izletu med Krasom in Vipavsko dolino, družine pa je v Mitski park Rodik privabila prav posebna detektivska pustolovščina.

Doživetja, ki so jih tudi letos izvedli številni ponudniki, so izpostavila preplet naravne in tehnične dediščine s čezmejnimi sprehodom od Cola do Dola pri Vogljah in nazaj, sprehodom s konji po Kraškem robu z brkinskimi dobrotami, zeliščarskim pohodom pod vodstvom priznanega strokovnjaka po Babinem krogu v Mitskem parku Rodik, odkrivanjem kamnitih napisov in tradicije vkleševanja v kamen ter ustvarjalnimi delavnici suhozidne gradnje in oblikovanja kamna. Ljubitelji narave in gibanja so tudi letos izbirali med številnimi pohodi, kolesarskimi izleti in čutnimi doživetji v naravi, medtem ko so kulturni navdušenci spoznavali dediščino kraških vasi skozi Kosovelova očala.

Festival so dodatno popestrili čezmejni dogodki: raziskovanje mikrofosilov v

okolici Padrič in Globojnerja v Italiji ter doživetje sveta lipicancev v Kobilarni Lipica. Festival se je zaključil 17. maja z ustvarjalno delavnico oblikovanja kamna v Lipi ter s čutnim pohodom po učni poti Risnik.

Festival Kraška gmajna je organiziran v okviru projekta KRAS-CARSO II, ki je sofinanciran iz Programa sodelovanja Interreg VI-A Italija–Slovenija 2021–2027 (Evropski sklad za regionalni razvoj). Projekt krepi čezmejno sodelovanje ter spodbuja trajnostni razvoj in ohranjanje naravne in kulturne dediščine Krasa.

Besedilo: ORA Krasa in Brkinov
Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov

Natalijina hiša – prejemnica znaka Zeleni ključ

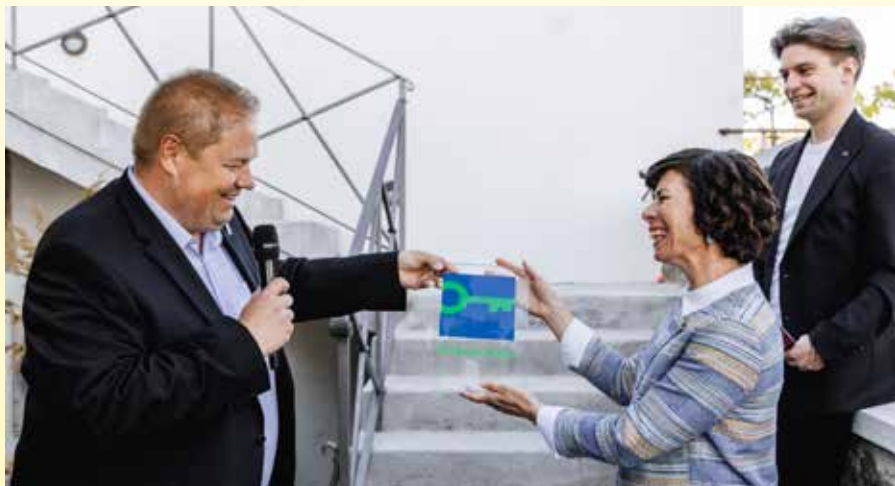
V sredo, 13. maja 2026, je v Štanjelu svoja vrata slavnostno odprla Natalijina hiša, ki je že ob začetku delovanja prejela pomembno mednarodno priznanje – okoljski znak Zeleni ključ (Green Key). Dogodek je privabil številne obiskovalce, ki so si z zanimanjem ogledali prenovljene prostore in trajnostne rešitve, vgrajene v hišo.

Zeleni ključ je eden najuglednejših okoljskih certifikatov na področju trajnostnega turizma, prisoten v več kot 90 državah po svetu. Podeljuje ga Fundacija za okoljsko vzgojo (FEE), prejmejo pa ga le tisti ponudniki, ki izpolnjujejo stroge mednarodne standarde na področju varovanja okolja, učinkovite rabe energije in vode, zmanjševanja odpadkov ter spodbujanja trajnostne mobilnosti.

Za goste in lokalno skupnost to priznanje pomeni, da Natalijina hiša deluje odgovorno in spoštuje naravno ter kulturno dediščino kraja. Za občino Komen pa

pridobitev znaka Zeleni ključ predstavlja pomemben korak k razvoju trajnostnega turizma. Krepi prepoznavnost destinacije, spodbuja višjo kakovost ponudbe in dokazuje, da lahko tudi manjše skupnos-

ti sledijo najvišjim mednarodnim standardom. Takšna priznanja prispevajo k bolj odgovornemu, zelenemu in dolgoročno uspešnemu turizmu, v doprinos tako obiskovalcem kot domačinom.

Mag. Boris Šušmak, Društvo za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji (DOVES-FEE Slovenia), svečano predaja Zeleni ključ direktorici ORE Krasa in Brkinov, dr. Karmen Rodman.

Besedilo: Alison Ribarič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.
Foto: Ana Rojc, arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Nova skupina lokalnih turističnih vodnikov pripravljena na predstavljanje Krasa in Brkinov

Zaključil se je nov tečaj strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja, ki ga je tudi letos organizirala ORA Krasa in Brkinov, d. o. o. Med 9. in 24. aprilom 2026 so bila izvedena številna predavanja in ogledi različnih lokacij po Krasu in Brkinih, ki so jih izvedli strokovnjaki, poznavalci lokalnega okolja in izkušeni turistični delavci, ki so s svojo strokovnostjo, predanostjo in bogatim znanjem pomembno prispevali k uspešni izvedbi letošnjega tečaja. Poseben poudarek je bil namenjen zgodbam, tradiciji, lokalni dediščini in turističnim posebnostim območja.

Iskrena hvala vsem predavateljem in gostiteljem predavanj, ki so odprli vrata svojih ustanov, znamenitosti in domačij ter udeležencem omogočili dragoceno izkušnjo neposrednega spoznavanja Krasa in Brkinov. S svojim sodelovanjem so pomembno prispevali k temu, da je bil program vsebinsko bogat, raznolik in kakovosten.

Po zaključku predavanj so kandidati opravljali še pisni in praktični preizkus znanja pred tričlansko komisijo. Kandidati so morali dokazati tako teoretično znanje kot tudi sposobnost samostojnega turističnega vodenja. Tudi ob zaključku letošnjega tečaja je vseh 17 udeležencev tečaja uspešno opravilo oba preizkusa znanja in s tem pridobilo naziv »lokalni

turistični vodnik oziroma vodnica Krasa in Brkinov». Podelitev licenc je potekala v petek, 22. maja 2026, v Mladinski hostel Pliskovica. Dogodku je sledilo prijetno druženje in pogostitev na dvorišču tamkajšnjega hostla.

Veseli nas, da je območje Krasa in Brkinov bogatejše za novo generacijo usposobljenih lokalnih turističnih vodnikov, ki bodo obiskovalcem s ponosom predstavljali lepote, zgodbe in posebno-

sti domačega okolja. Novim vodnikom in vodnicam iskreno čestitamo za pridobljeno licenco ter jim želimo veliko uspeha, navdiha in zadovoljstva pri njihovem prihodnjem delu ter veliko nepozabnih doživetij skupaj z obiskovalci Krasa in Brkinov.

Besedilo: Urban Grmek Masič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Projekt ENRICH-US – opolnomočenje skupnosti za trajnostni turizem

V mednarodnem projektu ENRICH-US (Interreg Srednja Evropa) sodeluje pet partnerjev iz Slovenije, Italije, Češke, Hrvaške in Poljske, ki testirajo in izboljšujejo modele upravljanja trajnostnega ekokulturnega turizma na podeželskih in obrobniških območjih. Glavni cilj te pobude je okrepiti lokalno upravljanje turizma z aktivnim vključevanjem skupnosti, podjetij in institucij, da bosta kulturna dediščina in narava prinašali lokalnemu prebivalstvu dolgoročne koristi.

Aktivnosti, ki bodo potekale od januar-

ja 2026 do decembra 2027, spodbujajo participativne delavnice, pripravo teritorialnih konceptov turizma ter pilotne akcije, podprte z digitalnimi orodji in mednarodno izmenjavo znanja. Rezultat dvoletnega sodelovanja bo skupna transnacionalna strategija in mreža za nadaljnje sodelovanje.

V Sloveniji delo vodi Območna razvojna agencija (ORA) Krasa in Brkinov, d. o. o., pridruženi partner pa je Občina Komen. Program se bo pri nas osredotočil na Štanjel, kjer se bodo izvajale delavni-

ce z lokalnimi deležniki, pilotni ukrepi in praktično testiranje na terenu.

Zastavljene aktivnosti so trenutno še v začetni fazi, uradno pa smo jih zagnali marca 2026 s prvim delovnim sestankom v Pragi.

Besedilo: ORA Krasa in Brkinov

Projekt KRAS–CARSO II: pester začetek leta v čezmejnem geoparku Kras–Carso

Prvi meseci leta 2026 so v okviru strateškega projekta KRAS–CARSO II, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru Programa Interreg VI-A Italija–Slovenija 2021–2027, zaznamovani z intenzivnimi aktivnostmi na področju upravljanja, infrastrukture, vsebin in promocije čezmejnega geoparka Kras–Carso.

Ključni infrastrukturni mejnik je zaključek gradbenih del na prihodnjem sedežu Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), ki bo umeščen v nekdanji objekt na mejnem prehodu Lipica. Prostor bo hkrati vstopna točka v geopark ter interpretacijski center, namenjen predstavitvi naravne in kulturne dediščine čezmejnega območja. Vzporedno potekajo tudi usklajevanja za vpis geoparka Kras–Carso v Unescovo mrežo globalnih geoparkov.

Znanstveno in izobraževalno sodelovanje

Na področju znanstvenega sodelovanja se je zaključila razstava »Mikrosvet Krasa«, ki je bila od konca preteklega leta na ogled v Trstu. V Sprejemnem centru rezervata Doline Glinščice v Boljuncu so potekala strokovna predavanja in

predstavitve, ki uspešno povezujejo geološko dediščino, znanost in umetnost.

Izvedeni sta bili usposabljanji za turistične, jamske in naravoslovne vodnike čezmejnega geoparka, potekala pa je tudi podjetniška delavnica za devetošolce Osnovne šole Srečka Kosovega Sežana. Konec maja je bil za šole z območja čezmejnega geoparka organiziran zaključni dogodek, na katerem so učenci skozi izkustveno učenje spoznavali naravno in kulturno dediščino območja. Za lokalne gastronomske ponudnike sta bili marca izvedeni dve študijski turi, namenjeni izmenjavi dobrih praks na področju enogastronomije in trajnostnega turizma na območju geoparka in bližnje okolice.

Aktivnosti za splošno javnost

Za splošno javnost so bile izvedene številne pomladne aktivnosti. Marca je potekal e-kolesarski dogodek »Kras in okusi pomladi«, ki je čudovito povezal doživetje krajine, lokalno kulinariko in aktivno preživljanje prostega časa. V okviru Festivala Kraška gmajna ter Tedna čezmejnega geoparka so se zvrstili številni dogodki, ki so obiskovalcem od

blizu približali naravno in kulturno dediščino Krasa.

V aprilu so predstavniki partnerjev projekta aktivno sodelovali na mednarodnem dogodku Interreg Italija–Slovenija v Gradežu, kjer je bil predstavljen uspešen model čezmejnega upravljanja geoparka, izvedena pa je bila tudi študijska tura po severnem delu parka.

Novi promocijski materiali

Na področju promocije so nastali novi, privlačni materiali za predstavitev geoparka Kras–Carso. Nova turistična brošura v štirih jezikih podrobno predstavlja geološke in turistične posebnosti območja.

Nastali so tudi dodatni materiali za različne ciljne skupine:

- pobarvanka *Karst Art* in igra spomin s podobami Krasa, ki sta nastali v sodelovanju z ustvarjalci iz Slovenije in Italije,
- izviren spominek »Dišave Krasa – ustvarjeno z rokami in srcem«, ki so ga s ponosom izdelali uporabniki Varstveno-delovnega centra Koper, enota Sežana.

Strateški projekt KRAS–CARSO II do 30. novembra 2026 nadaljuje z usklajenim razvojem vsebin, ki krepijo prepoznavnost in dolgoročno trajnostno upravljanje našega edinstvenega čezmejnega geoparka.

Besedilo:
Ana Hrast, ORA Krasa in Brkinov
Foto: Občina Sežana

Od 25. junija 2026 dalje je vstop v Grad Štanjel (muzeji in galerija) za občane Občine Komen brezplačen.

Večer umetnosti in razmisleka ob odprtju razstave »Vtisi nevidnega« na Gradu Štanjel

Na Gradu Štanjel v Dvorani Kobencel je v četrtek, 7. maja 2026, potekalo odprtje nove razstave z naslovom »Vtisi nevidnega«, ki združuje dela dveh priznanih umetnikov – slikarja in grafika Maria Pallija ter kiparja in večmedijskega umetnika Damijana Kracine.

Zbrane sta ob odprtju nagovorila župan Občine Komen, mag. Erik Modic, in strokovni vodja destinacije Kras in Brkini, Martin Šabec, ki sta poudarila pomen povezovanja umetnosti, kulturne dediščine in prostora ter vlogo kulturnih dogodkov pri bogatenju življenja lokalne skupnosti.

Avtorja in njuno ustvarjanje je predstavila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Klavdija Figelj, ki je obiskovalcem približala vsebinska izhodišča razstave in umetniški izraz obeh ustvarjalcev.

Razstava obiskovalca vabi k razmisleku o nevidnem – o občutjih, zaznavah in notranjih podobah, ki pogosto ostajajo skrite očem, a pomembno oblikujejo naše doživljanje sveta. V dialogu med sliko, grafiko in kiparskimi oziroma večmedijskimi elementi se odpira prostor za osebno interpretacijo in intimno do-

življanje umetniških del.

Mario Palli s svojo dolgoletno ustvarjalno potjo in prepoznavnim likovnim izrazom prinaša subtilne vizualne pripovedi, medtem ko Damijan Kracina s sodobnim kiparskim in večmedijskim pristopom raziskuje odnose med človekom, naravo in prostorom. Prav raznolikost njunih umetniških poetik daje razstavi posebno dinamiko in večplastnost.

Odprtje razstave je potekalo v prijet-

nem vzdušju, ki ga je zaznamovalo srečanje umetnosti, prostora in obiskovalcev. Dogodek se je zaključil z ogledom razstave in druženjem ob pogovoru z umetnikoma.

Razstava bo na Gradu Štanjel na ogled do vključno nedelje, 1. novembra 2026.

Besedilo: Urban Grmek Masič, ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Foto: Ana Rojc, arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Kmetijstvo in gozdarstvo

Festival medu v Hrpeljah

V soboto, 21. marca, smo čebelarji Čebelarstva društva Kras-Brkini pripravili četrti Festival medu, drugega po vrsti v Hrpeljah. Tokrat je bil združen s spomladanskim sejmom, na katerem so bili predstavljeni predvsem domača obrt in njeni izdelki. Kot gost se je predstavil tudi pridelovalec s Celjskega, ki je ponudil med, različne vrste moke ter druge mlevske izdelke iz lastnega mlina.

Domači čebelarji smo obiskovalcem ponudili široko izbiro medov in nekaj medenih pijač, predvsem žganje z medom. Ponovno smo pripravili degustacijo čaja in kave z medom ter različnih vrst medu, in sicer akacijevega, lipovega

in rešeljikovega. Obiskovalci so bili navdušeni predvsem nad kavo, osladkano z medom, saj te kombinacije mnogi niso poznali. Zeliščni čaj iz zelišč, nabranih v neokrnjeni kraški naravi, je bil z dodatkom rešeljikovega medu še posebej okusen.

Rdeča nit letošnjega festivala so bili pripomočki za čebelarjenje nekoč in danes. Naši čebelarji so razstavljene predmete z veseljem predstavili ter pojasnili, kako so jih uporabljali nekoč in kakšni sodobni pripomočki se uporabljajo danes. Obiskovalci so si tako lahko ogledali primerjavo med nekdanjim in sodobnim čebelarjenjem.

Učenci in učitelji Osnovne šole Hrpelje so spekli medene piškote in orehovo pito z medom. Te dobrote so trije učenci vse dopoldne ponujali obiskovalcem. Kulinarčno ponudbo so obogatili tudi kuharji iz Lipice, ki so predstavili več jedi, pripravljenih v kombinaciji z medom

in cvetnim prahom na sodoben način. Drobnorezani koščki dimljenega lososa s kaviarjem, cvetnim prahom in vejico vodne kreše so bili prijetna popestritev dogodka. Kuharji so pripravili privlačne in okusne jedi, ki so navdušile obiskovalce.

Po pestrem dnevu v znamenju čebelarstva, druženja in predstavljanja čebelarske dejavnosti smo že začeli snovati ideje za naslednji festival našega društva, ki ga bomo pripravili jeseni.

Besedilo in foto: Mira Gal

Čebelarska ekskurzija v Benečijo

Vsako leto se čebelarji Čebelarskega društva Kras-Brkini odpravimo na strokovno ekskurzijo v eno izmed sosednjih držav. Spoznamo načine čebelarjenja pri naših sosedih, primerjamo postopke, izmenjujemo izkušnje in morebitne novosti, ki se nam zdijo smiselne, prenesemo v svoje čebelarjenje.

Prvi dan smo obiskali čebelarstvo Marconi v kraju Selva del Montello v Italiji. Gostitelj nam je predstavil svoje podjetje in dejavnosti, s katerimi se ukvarja. Ogleдали smo si postajo za vzrejo matic, kjer nam je podrobno opisal celoten postopek dela. V laboratoriju, kjer točijo med, ga pred točenjem sušijo, kar je bila za nas novost. Lastnik ima tudi delavnico za izdelavo okvirjev, kjer delo v celoti opravlja robot. Delavec le nastavi osnovne letvice, ostalo opravi robot sam. Gosti-

telj nas je pogostil s siri različne starosti, ki so se lepo ujemale z različnimi okusi medu. Naše brbončice so bile navdušene nad pestro paleto okusov. V trgovini smo imeli tudi možnost nakupa njihovih izdelkov.

Za popestritev ekskurzije smo obiskali znano posestvo z vinsko kletjo Giusti Wine, eno največjih v Italiji, ter degustirali izbrana vina in penine v kombinaciji s siri in mesninami. Po nočitvi v hotelu Palladio smo naslednji dan obiskali še čebelarstvo v kraju Bassano del Grappa. Lastnik Paolo Evangelista je čebelar, pridelovalec matičnega mlečka in inženir po izobrazbi, ki je opustil svojo prvotno poklicno pot in se v celoti posvetil čebelarstvu.

Glavnina njegove dejavnosti je pridelava matičnega mlečka, ki ga prodaja

čebelarjem širše regije. Ker prideluje šest vrst medu, si dodatne vrste izmenjuje z drugimi čebelarji iz regije, nekaj pa tudi iz Francije, med drugim sivko in rožmarin, da razširi svojo ponudbo okusov. Njegova žena se ukvarja s proizvodnjo piškotov, ki so pakirani v stekleno embalažo z aluminijastimi pokrovi, iz katerih je izsesan zrak, kar zagotavlja daljšo obstojnost.

Po kosilu smo si ogledali še mesto in vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne. Med potjo domov smo že snovali nove načrte, primerjali videno z lastnimi izkušnjami ter ugotovili, kako pomembna so takšna strokovna srečanja. Svoje delo bomo še naprej nadgrajevali z izobraževanjem in uvajanjem novosti v okviru naših možnosti.

Besedilo: Mira Gal

LIFE Varna paša omogoča boljšo zaščito čebelnjakov pred medvedi

Čebelarska zveza Slovenije je letos čebelarjem razdelila prve komplete elektromrež za zaščito čebelnjakov in s tem za zmanjševanje škode, ki jo povzroča rjavi medved. Oprema je bila nabavljena v okviru projekta LIFE Varna paša. Prvih 19 upravičencev je že prejelo zaščitno opremo, do konca leta pa bodo opremili še 15 učnih čebelnjakov.

Podatki kažejo, da rjavi medved

povzroča škodo v večini slovenskih regij in skozi vse leto. Po vrednosti povzročene škode so čebelnjaki med prvimi tremi najbolj prizadetimi objekti, prednjači drobnica. »Ne glede na številčnost medvedov na določenem območju je za nastanek škode na čebelnjaku dovolj že en sam medved, zato je vložek v preventivo zelo pomemben,« poudarja Tomaž Berce, koordinator projekta Varna paša iz

Zavoda za gozdove Slovenije.

Medved je vsejed in se prehranjuje z vsem, kar je na voljo (npr. čebelja zalega, sadje, pridelki), zato je ustrezna zaščita ključna za preprečevanje škode na človekovem premoženju. Ministrstvo za naravne vire in prostor sofinancira nakup zaščitne opreme za oškodovance, na voljo pa so tudi druge oblike podpore in informiranja za vse, ki želijo zmanjšati tveganje za nastanek škode.

Praktično brez škode pri uporabi električne zaščite

Čebelnjake je mogoče enostavno zaščititi, najučinkovitejši pristop pa je električna zaščita, pri kateri je treba upoštevati osnovna priporočila. Za stacionarne čebelnjake so primernejše stalne večžične elektroograde, za premične enote pa visoke elektromreže. »Zavod za gozdove Slovenije se z zaščito čebelnjakov ukvarja že zadnjih 10 let, izkušnje z več kot sto čebelarji pa kažejo, da kar 98 % uporabnikov ustrezne opreme po vzpostavitvi zaščite ni utrpelo škode,« poudarja To-

maž Berce.

Pomen takšnih ukrepov potrjujejo tudi izkušnje čebelarjev iz prakse. Čebelarica Gordana Vidič, ki čebelari na območju prisotnosti rjavega medveda, je po škodnem dogodku svoj čebelnjak zaščitila z električno ograjo, z vključitvijo v projekt LIFE Varna paša pa je dodatno izboljšala zaščito in zmanjšala tveganje za nastanek škode.

Najnovejši ukrepi za preprečevanje škod na čebelnjakih

Za izboljšanje obveščanja čebelarjev o

prisotnosti rjavega medveda na območjih čebelarjenja je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v projektu LIFE Varna paša nadgradilo ključna spletna orodja: javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKGP, kjer je bil dodan sloj »MEDO« za prikaz razširjenosti rjavega medveda, ter Centralni register čebelnjakov, ki zdaj vključuje opozorila o območjih prisotnosti medveda. Ta opozorila se prikazujejo tudi ob premikih čebeljih družin in čebelarjem priporočajo ustrezne zaščitne ukrepe.

Novosti za izboljšanje varovanja čebel-

njakov so Čebelarska zveza Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano med januarjem in marcem že predstavili zainteresiranim čebelarjem po Sloveniji. Lidija Senič, vodja služb Čebelarske zveze Slovenije, dodaja, da bo v okviru projekta LIFE Varna paša čebelarjem zagotovljena tudi praktična podpora. Na voljo bodo kompleti pašne opreme za izposoj, dodatnih 89 kompletov pa bodo razdelili upravičenim čebelarjem.

Besedilo: Zavod za gozdove Slovenije,
Območna enota Sežana
Foto: arhiv ČZS

Vzpostavljena elektronska prijava škode, ki jo povzroča divjad

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) sta kot del Načrta za okrevanje in odpornost v okviru evropskega projekta digitalizacije javne gozdarske službe (eGozdarstvo) vzpostavila vstopno spletno mesto za elektronsko prijavo škode, ki jo povzroča divjad. Elektronski obrazec je na voljo od začetka marca 2026 na spletni povezavi <https://egozd.zgs.si>.

Novela Zakona o divjadi in lovstvu v 56. členu določa, da lahko oškodovanec škodo na lovni površini prijavi tudi elektronsko. Prav tako lahko oškodovanec v obliki spletne prijave obvesti lovskega inšpektorja ali MKGP, če upravljavec škode ne obravnava v zakonsko

določenem roku. Če se oškodovanec in upravljavec v osmih dneh po pisni prijavi škode na podlagi oglada ne sporazume-ta o višini odškodnine, lahko oškodovanec pošlje spletno prijavo škode komisiji za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah.

MKGP in ZGS bosta z namenom čim širše seznaitve oškodovancev z elektronskim načinom prijave organizirala tudi praktična usposabljanja za uporabnike spletne prijave škode. Škodo od divjadi bo sicer še vedno mogoče prijavljati tudi pisno, po klasični pošti, kot je veljalo do sedaj.

Kako poteka prijava?

Prijava poteka tako, da oškodovanec

najprej določi lokacijo škode z izbiro parcel(e) na zemljevidu ali z vnosom naslova oziroma parcelne številke. Sistem samodejno določi katastrsko občino in pristojno lovišče, nato pa lahko oškodovanec vnese podatke o času nastanka škode, domnevnem povzročitelju in obsegu škode. Opcijsko je mogoče priložiti tudi fotografije škodnega objekta. Na koncu oškodovanec označi, ali uveljavlja odškodnino ali želi upravljavca zgolj seznaiti z nastalo škodo.

Po izpolnitvi vseh polj v spletni prijavi sistem prijavitelja obvesti o uspešni vlogi in ustvari dokument »Prijava škode«, ki se samodejno posreduje pristojnemu upravljavcu. Prijavo v vednost prejme tudi prijavitelj. Z dnem oddaje prijave začne teči zakonsko določen rok, v katerem je upravljavec škodni primer dolžan obravnava.

Razdelitev prostoživečih živali

Z vidika upravljanja prostoživečih živali ločimo na vrste, ki so divjad in jih je v skladu s predpisi dovoljeno loviti, ter varovane živalske vrste. Pri divjadi razlikujemo lovne površine, kjer je lov dovoljen, in nelovne površine, kjer lov ni dovoljen, razen ob izpolnjevanju zakonskih pogojev z dovoljenjem ministra ali na podlagi odredbe lovskega inšpektorja. Ta delitev je pomembna tudi pri določanju odgovornosti za povračilo škode.

Škode od divjadi (razen šakala) na kmetijskih in gozdnih kulturah (lovne površine)

Za povračilo nastale škode je odgovoren upravljavec lovišča oziroma lovišča s posebnim namenom (upravljavec). Če

se upravljavec lovišča oziroma lovišča s posebnim namenom v roku osmih dni od pisne prijave škode ne odzove ali ne opravi ogleda, lahko oškodovanec o tem obvesti MKGP oziroma lovskega inšpektorja.

Če se oškodovanec in upravljavec po opravljenem ogledu ne sporazume-ta glede višine odškodnine ali obsega škode, lahko oškodovanec poda prijavo škode komisiji za določanje višine škode

na kmetijskih in gozdnih kulturah, ki jo imenuje MKGP in ima sedež na krajevno pristojni območni enoti ZGS.

Škode od divjadi na nelovnih površinah in škoda od šakala

Škodo lahko povzroči divjad tudi na površinah, kjer lov ni dovoljen oziroma je gibanje divjadi omejeno. Nelovne površine so predvsem naselja in zaselki, javne ceste, parki, igrišča in druge ograjene

površine. Ogled in oceno škode opravi pooblaščen osebja krajevno pristojne območne enote ZGS. Za povračilo nastale škode je v imenu države odgovorno MKGP.

Za lažje izpolnjevanje obrazca je v pomoč tudi video na povezavi <https://tinyurl.com/yymmwb74>.

Besedilo: Zavod za gozdove Slovenije,
območna enota Sežana
Foto: arhiv ZGS

Zdravstvo in sociala

Povišan krvni tlak – »tihi ubijalec«

Svetovni dan hipertenzije, ki ga obeležujemo 17. maja, je letos potekal pod geslom: *»Skupaj nad hipertenzijo: redno merite krvni tlak in premagajte tihega ubijalca«*.

Ali veste, zakaj povišan krvni tlak imenujemo tudi »tihi ubijalec«? Ker pogosto ne povzroča nobenih opaznih simptomov, je pa kljub temu najpogostejši vzrok za bolezni srca, možgansko kap, ledvične zaplete in prezgodnjo smrt. Visok krvni tlak je opredeljen kot sistolični krvni tlak, ki je stalno enak ali večji od 140 mmHg, in/ali diastolični krvni tlak, ki je stalno enak ali večji od 90 mmHg. Na srečo pa ga je mogoče uspešno preprečiti in obvladati z rednim preverjanjem ter ustreznim zdravljenjem. Nujno je, da redno jemljete antihipertenzivna zdravila, ki vam jih predpiše zdravnik, ter da poskrbite za pravilno in redno merjenje krvnega tlaka doma. Cilj zdravljenja zvi-

šanega krvnega tlaka je zmanjšati tveganje za nastanek nevarnih bolezni srca in ožilja.

Poleg zdravil si lahko pomagata tudi s številnimi nefarmakološkimi ukrepi. Svetujemo, da omejite vnos soli do največ 5 gramov na dan (kar je enako poravnani čajni žlički) in se izogibate uživanju alkohola. Povečajte pa uživanje sadja, zelenjave, oreškov, rib, nenasičenih maščob (npr. oljčnega olja) ter zmanjšajte vnos rdečega mesa. Pri mleku in mlečnih izdelkih posegajte po tistih z manj maščobami, saj taka izbira hrane ugodno vpliva na povišan krvni tlak. Pomembna sta tudi ureditev telesne teže in zadostna vsakodnevna telesna dejavnost. Tudi opustitev kajenja pomembno pripomore k izboljšanju vrednosti krvnega tlaka.

Za pomoč pri uresničevanju vseh navedenih področij ter za izboljšanje vašega počutja in zdravlja se lahko obrnete na

zaposlene v Zdravstvenovzgojnem centru Zdravstvenega doma Sežana.

- Če imate težave s prekomerno telesno maso ali debelostjo, se lahko udeležite delavnic *Zdravo jem* in *Zdrava mera*.
- Pred začetkom aktivnejšega ukvarjanja s telesno dejavnostjo priporočamo udeležbo na delavnici *Ali sem fit?*.
- Delavnica *Spoprijemanje s stresom* in *Tehnike sproščanja* pa sta namenjeni vsem, ki se vsakodnevno soočate s stresnimi situacijami.
- Nudimo vam tudi strokovno pomoč pri opuščanju kajenja in pitja alkohola. Za več informacij v zvezi z vključitvijo v navedene programe smo vam na voljo na telefonski številki 051 666 063 od ponedeljka do petka med 8.00 in 14.00.

Vljudno vabljeni, da se obrnete na nas in tako naredite prvi, ključni korak za svoje zdravje!

Besedilo: Mateja Filipič

Je moja prebava zdrava?

Urejena prebava je ključnega pomena za imunski sistem, raven energije in splošno dobro počutje. Področju zdrave prebave je namenjen tudi Svetovni dan zdrave prebave, ki ga obeležujemo 29. maja.

Prebavni trakt je sistem organov, ki sprejemajo hrano in jo prebavljajo in predelujejo. Iz prebavljene hrane dobimo energijo in hranila ter izločimo neuporabne ostanke. K prebavnemu traktu prištevamo ustno votlino, žrelo, požiral-

nik, želodec, tanko črevo, debelo črevo in danko.

Ustna votlina, ki predstavlja začetek prebavnega sistema, ima z vidika prehranjevanja izjemno pomembno vlogo. Naloga zob je drobljenje hrane na manjše delce z namenom lažje prebave v kasnejših delih prebavnega procesa. Tako v ustih potekata mehanska in kemična prebava. Pri mehanski obdelavi hrane sekalci grizejo, podočniki trgajo, ličniki in kočniki pa meljejo hrano.

Slaba zobna funkcija ali manjkajoči zobje vodijo v prehitro požiranje večjih kosov hrane, kar obremeni želodec. Prebava je slabša, poveča pa se obremenitev prebavnih organov. Dobro prežvečena hrana se lažje in bolj enakomerno pomeša s slino, ki vsebuje prebavne encime. Ti začnejo razgrajevati ogljikove hidrate že v ustni votlini (kemična prebava).

Slaba ustna higiena in parodontalna bolezen lahko vodita do širjenja bakterij v prebavni trakt, kar lahko zmoti čre-

vesno floro. Izguba zob ali boleči zobje pogosto silijo ljudi k izbiri mehkejše, predelane hrane, bogate s sladkorji, kar slabi celotno prebavo in vodi do pomanjkanja hranil.

Za ohranjanje zdrave prebave je pomemben zadosten vnos prehranskih vlaknin – vsaj 30 gramov na dan. Večje količine vlaknin zaužijemo z žiti, stročnicami, zelenjavo, sadjem in polnozrnatimi izdelki. Vlaknine imajo dokazano ugoden vpliv na prebavo, obenem pa zmanjšujejo tveganje za nastanek srčno-žilnih bolezni, sladkorne bolezni tipa 2, debelosti in nekaterih vrst raka.

Pomembno je zmanjšati vnos predelanih živil, ki povečujejo tveganje za prebavne težave, kot so napenjanje, refluks

in vnetne črevesne bolezni. Uživanje zadostne količine vode ali nesladkanih čajev prav tako ugodno vpliva na prebavo, saj pripomore k absorpciji hranil. Pomembno je tudi, da hrano uživamo počasi in ne pretiravamo s količinami.

Zadostna telesna aktivnost spodbuja gibanje črevesja, kar pomaga pri preprečevanju zaprtja. Kajenje, uživanje kave in alkohola so razvade, ki neugodno vplivajo na prebavo. Med dejavniki, ki negativno vplivajo na zdravje prebave, je v hitrem tempu življenja pomembno izpostaviti tudi stres.

Bodite odzivni pri programu SVIT (preventivni zdravstveni program za preprečevanje in zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka na debe-

lem črevesu in danki). Izpolnite poslano izjavo. Zgodnje odkritje lahko prepreči razvoj bolezni oziroma omogoča uspešnejše zdravljenje.

Za ohranjanje in ponovno vzpostavljanje zdravih življenjskih navad so vam na voljo različni brezplačni programi (financirani s strani ZZZS), ki jih organiziramo v sklopu Zdravstvenovzgojnega centra Zdravstvenega doma Sežana.

Naredite nekaj za svoje zdravje in nas pokličite na telefonsko številko 051 666 063, od ponedeljka do petka, med 8.00 in 14.00.

Besedilo: Mateja Filipčič, dipl. m. s., Nataša Arabadžić, dipl. m. s.

Nova skupina Združenja Europa Donna Slovenija, Skupina Kras, vabi nove člane

Z letom 2026 smo na Krasu oblikovali novo skupino Združenja Europa Donna Slovenija pod imenom Skupina Kras. Predsednica skupine je Orjana Gombač.

Osnovni namen skupine je ozaveščanje širše javnosti o možnostih zgodnjega odkrivanja raka dojke in raka rodil. Hkrati nudimo podporo že obolelim za rakom dojke in/ali rodil ter njihovim svojcem.

Za člane organiziramo predavanja in delavnice na različne teme (zdravje, gibanje, finance, računalniško znanje,

ustvarjalne delavnice), izlete, pohode ter predvsem medsebojno podporo in izmenjavo uporabnih informacij, ki jih vsakdo potrebuje ob soočenju z diagnozo. Medsebojno širimo veselje, zaupanje in dobro voljo ter ustvarjamo skupne trenutke za smeh in druženje.

Vabimo vas, da postanete član Združenja Europa Donna Slovenija. Pridružite se nam lahko prek spletne strani Europa Donna Slovenija ali prek našega e-naslova.

Združenje Europa Donna organizira številne izobraževalne seminarje in kongrese, nudi podporo prek individualnih posvetov ter omogoča popuste v različnih trgovinah z medicinskimi pripomočki in medicinsko kozmetiko.

Dogodke, ki jih organizira Skupina Kras, lahko spremljate na Facebooku Skupina Kras Europa Donna. Pišete nam lahko na kras@europadonna.si.

Se že veselimo sodelovanja.

Besedilo in foto:
Mojca Gerželj Štemberger

Hiša – stavba ali dom?

HIŠA – stavba z zunanjimi zidovi, notranjimi vmesnimi stenami, notranjimi prostori in opremo, ki ji daje vsebino. Stavba, ki so jo postavili arhitekti in gradbeniki v iskanju najboljše rešitve. Uspelo jim je, ampak to je samo stavba – objekt, ki stoji in ne živi!

HIŠA – stavba z dušo in ljubeznijo: prostor, kjer med uporabniki ni nobenih »zidov in vmesnih sten«; prostor, ki ni zgolj objekt, ampak živi skozi srca stanovalcev, skozi vsakdanje druženje vseh malo manj mladih, vseh, ki so s svojo prisotnostjo v Hiši obudili življenje v njej! In to je HIŠA DOBRE VOLJE KOMEN!

Da jo bomo tako obdržali pri življenju, moramo nenehno skrbeti zanjo, jo nadgrajevati in verjeti vanjo! Obdržati jo moramo za prihodnje rodove, za vse, ki jim je namenjen privilegij staranja – kajti staranje je privilegij, ki ni namenjen vsakomur! Zamislimo se nad tem!

Zaradi premajhne zasedenosti in stalnega pritoževanja izvajalca, da je Hiša čista izguba (in da Občina vedno pokriva izgubo), je bila po vseh neuspešnih poskusih oživitve (dnevi odprtih vrat, predstavitve po vaških skupnostih in še in še) Občinskemu svetu Občine Komen ponujena še zadnja možnost rešitve. Predlog, da se vsak drugi teden v mesecu v letu 2026 nameni »Druženju in spoznavanju v Hiši dobre volje«, je Občinski svet soglasno sprejel.

Tedni, ki so za vse udeležence brezplačni in vključujejo tudi kosilo, so postali

Nagrajene balinarske ekipe

nova priložnost za druženje. Spontano sva s Sorajo (občinsko uslužbenko, vredno zlata) stopili v akcijo ter k sodelovanju pritegnili tudi Društvo upokojencev Komen, ki se je z veseljem odzvalo. Rezultat sodelovanja je, da prostovoljci Društva upokojencev Komen skupaj z zaposlenimi v Hiši izvajajo različne dejavnosti tudi druge dni in ne samo v tednih druženja.

Tako se je v drugem tednu v mesecu januarju letos akcija začela. Objavili smo vabila v medijih in čakali na telefonske prijave. Rezultat: čista ničla! In veliko razočaranje. Nekaj, kar je zastoj, nekaj, česar ljudje zaradi predsodkov ne želijo spoznati, nekaj, kar je ponujeno s srcem in zato, da si tudi mi, starejši, zagotovimo svoj prostor pod soncem, za nas in pri-

hodnje rodove – pa nikogar ne zanima! Kako naprej?

S Sorajo sva sklenili, da gremo v akcijo za februarski teden! In to po načelu pregovora: če ne gre Mohamed k gori, gre gora k Mohamedu. In točno tako je bilo! Iskanje udeležencev od vasi do vasi, od vrat do vrat. Vse ostalo je že zgodovina, kajti tak pristop se je obrestoval!

Tedni »Druženja in spoznavanja v Hiši dobre volje« so tudi marca, aprila in maja obrodili sadove. Najlepše je, da se počasi izgublja stereotip, da je Hiša »hiralnica«, »otroški vrtec za starejše«, »odlagališče starosti« in podobno. Prosim, ne uporabljajte teh izrazov, ker so zelo neprijemljivi in že skoraj žaljivi do uporabnikov Hiše!

Število uporabnikov počasi narašča. Nekateri prihajajo vsak dan, drugi enkrat, dvakrat ali trikrat na teden – vse po željah in potrebah posameznikov. Za vse pa je najpomembnejše to, da radi prihajajo, da se v Hiši dobro počutijo in upamo, da bodo do konca leta zasedena vsa razpoložljiva mesta v Hiši.

Čeprav so bili tedni »Druženja in spoznavanja« mišljeni skozi vse leto, sva se s Sorajo odločili, da si čez poletje vzameva nekaj odmora. Vse skupaj je namreč precej utrujajoče – tako zame kot upokojenke, še bolj pa za Sorajo, ki se poleg vseh tekočih nalog z veliko mero empatije posveča tudi nam, starostnikom.

Z druženjem in spoznavanjem bomo ponovno začeli v drugem tednu sep-

Pepca zabava udeležence piknika

tembra, od 7. do 11. septembra 2026, z zanimivim programom. Spet bomo poskušali v Hišo povabiti čim več prisrčnih gostov, ki bodo popestrili dneve uporabnikom Hiše in drugim obiskovalcem.

Pestro je bilo tudi na zaključnem pikniku prvega dela spoznavanja in druženja v petek, 8. maja 2026. Piknik z balinarskim turnirjem je povezal tako uporabnike Hiše kot vse ljudi dobre volje. Dogodek, ki se ga je udeležilo več kot 60 ljudi, je dokazal, da si Komen takšnih srečanj želi še velikokrat.

Stroške piknika je krila Občina Komen, vse dogajanje na pikniku pa je bilo v rokah prostovoljcev Društva upokojencev in zaposlenih v Hiši. Piknika se je udeležila tudi večina tistih, ki so se v štirih spoznavnih tednih predstavili v Hiši. Med

drugimi so se dogodka udeležili Pepi Jež, gasilec Pepi s svojo Pepco, glasbeni duo Maja in Marko ter Gojc. Vsi so prišli z veseljem, da podprejo akcijo in prizadevanja.

Zaradi službenih obveznosti se piknika ni mogla udeležiti doc. dr. Jasna Fakin Bajec, domačinka, ki je v Hiši gostovala marca. Povedala pa je, da se bo v Hišo z veseljem vračala.

Zelo si želim, da bi Hišo napolnili in jo rešili pred zaprtjem ter da bi se tudi uporabniki vedno znova z veseljem vračali. Upam, da se to uresniči!

Hiša, ki stoji na najlepši lokaciji v Komnu, kar sama kliče po nas, ki smo v preteklosti živeli in ustvarjali z Aluminijem Komen ter Konfekcijo Komen. Skupaj smo ustvarjali lepši Komen, ki danes žal tone v pozabo. Ne dajmo se in poskrbi-

mo, da Hiša ostane del nas, da postane središče upokojencev in vseh, ki nam želijo dobro! Naj postane središče medgeneracijskega druženja, druženja vseh ljudi dobre volje, vseh, ki jim mir, sožitje in ljubezen nekaj pomenijo!

Ob tem še nasvet vsem bodočim županom in občinskim svetom: spoštujte starost in obdržite pri življenju Hišo dobre volje, da boste tudi vi nekoč lahko uživali sadove svojega dela, v prostorih, kjer bo še vedno živel spomin na dni, ko smo si prizadevali ohraniti Hišo dobre volje.

Prisrčno vabljeni na naslednji Teden druženja in spoznavanja, ki bo potekal od 7. do 11. septembra 2026!

Besedilo in foto: Adrijana Konjedič

Športno

Pomladni del sezone je prinesel uspešen zaključek številnih ligaških tekmovalj ter ponovno potrdil, da je šport v naši občini živ, raznolik in uspešen. Za nami je obdobje številnih dosežkov, dogodkov in športnih zgodb, ki dokazujejo, da se predano delo društev, trenerjev, prostovoljcev in športnikov odraža tudi v rezultatih.

Posebej velja izpostaviti izjemne uspehe balinarjev BK Hrast, ki so letošnjo sezono zaznamovali s kar tremi naslovi državnih prvakov – v kategoriji U14, med mladinci ter v ženski konkurenci. Ti rezultati potrjujejo kakovostno delo kluba z mladimi in pomembno vlogo balinanja v našem prostoru.

Pogosto se ob takšnih uspehih vprašamo, kako lahko klub iz tako majhnega okolja dosega tako vrhunske rezultate. Odgovorov je gotovo več in vseh ni mogoče strniti v nekaj vrstic. Zagotovo pa med ključnimi razlogi izstopajo jasno zastavljena strategija, dolgoročno delo ter usmerjenost v razvoj mladih. Prav zaradi tega se za prihodnost balinanja v našem okolju ni treba bati. Na dosežke kluba smo lahko upravičeno ponosni. Pred njimi so nove sezone – nekatere morda

nekoliko manj, druge enako uspešne. Takšna je narava športa, a pomembno je, da ostajajo znanje, predanost in vrhunsko delo.

Pomemben mejnik je letos doseglo tudi Plesno društvo Be Funky, ki se je po šestnajstih letih delovanja ter nastopih v Cankarjevem domu in Hit šport centru prvič predstavilo domačemu občinstvu v Komnu. Dogodek je pokazal, kako pomembna sta povezanost z domačim okoljem in možnost, da ustvarjalnost zaživi tudi pred domačimi gledalci.

Nogometno dogajanje je zaznamoval NK Komen, ki je po uspešni organizaciji tekme mednarodnega turnirja državnih reprezentanc U15 pripravil še pravi nogometni praznik mlajših kategorij: 5. mednarodni nogometni turnir mladih Komen 2026. S tem je v občino privabil številne mlade nogometaše in obiskovalce.

Svojo jubilejno, deseto sezono uspešno zaključuje tudi Športno košarkarsko društvo Kras. Nastop v končnici 4. SKL KZS je pokazal, da med ekipami ni večjih kakovostnih razlik in da o napredovanju pogosto odločajo malenkosti ter dnevna forma. Cilj uvrstitve v višji rang tekmoval-

nja tako ostaja realen in dosegljiv.

To je le del športnega utripa naše občine – športnih zgodb bi lahko našteali še mnogo več. Športa je veliko, rezultati pa so iz leta v leto boljši. Temu postopoma sledi tudi razvoj športne infrastrukture. Zaključuje se izgradnja balinarske dvorane v Kobjeglavi, v komenski telovadnici pa je v poletnih mesecih predvidena menjava parketa, ki bo izboljšala pogoje za vadbo in izvajanje športnih programov.

Kljub temu večji razvojni projekti še vedno ostajajo poglavitni cilj za prihodnje obdobje. Projekt nove športne dvorane v Komnu ter izgradnja pomožnega nogometnega igrišča na Grofovski sta v fazi prijav na razpise oziroma pridobivanja vse potrebne dokumentacije.

Šport v občini ostaja eden izmed najmočnejših povezovalcev skupnosti. Je prostor sodelovanja, predanosti in skupnih uspehov, ki jih soustvarjajo športniki vseh generacij. Ob zaključku sezone vsem športnicam, športnikom, trenerjem in prostovoljcem želimo prijetne poletne dni ter veliko energije za nove izzive, ki jih bo prinesla prihodnja sezona.

Besedilo: Rajko Kralj

22. Turnir narodov 2026 – U15 v Komnu

Tudi letos smo 1. maja 2026 že četrtič zapored gostili tekmo 22. Turnirja narodov. Na turnirju, katerega gostiteljice so poleg Slovenije še Avstrija in Italija, nam je organizator zaupal izvedbo finalne tekme za 11. mesto med reprezentanca Črna gora in Moldavija.

Tekma na igrišču Grofovsko je privabila več kot 200 gledalcev. Ogledalo si jo je tudi nekaj skavtov, ki spremljajo mlade nogometne talente, med njimi tudi predstavniki večjih evropskih klubov. Srečanja se je udeležil župan Občine Komen Erik Modic.

V zelo izenačeni tekmi so zmago slavili nogometaši Moldavije z rezultatom 1 : 0.

Od organizatorja smo ponovno prejeli pohvale za brezhibno izvedbo tekme. Nekaj pripomb pa se je nanašalo na infrastrukturo na igrišču (dotrajane klopi za rezervne igralce, pomožno igrišče ...), ki

jo bo treba v prihodnje urediti. V interesu občine in vseh, ki delujemo na področju športa, je, da takšne mednarodne športne prireditve ohranimo v občini Komen. Omenjeni turnir je eden izmed treh največjih turnirjev na svetu za reprezentančne selekcije U15.

Otroke in mladino še vedno vabimo k vpisu v nogometno šolo Komen NK Komen. Prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali neposredno na treningih, kjer jih prevzame trener oziroma prisotni predstavnik kluba. Treningi potekajo na nogometnem igrišču v Komnu, v zimskem času pa v telovadnici Osnovne šole Komen, in sicer ob torkih, sredah in četrtnih po razporedu nogometne šole NK Komen. Kontakt: Jure Colja, 040 426 546.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: Organizator 22. Turnirja narodov

Tri državne lovorike za Balinarski klub Hrast iz Kobjeglave

V Balinarskem klubu Hrast imamo za seboj izjemno uspešno sezono, ki bo zagotovo ostala zapisana med najlepšimi dosežki kluba. Naši balinarji in balinarke

so letos osvojili kar tri naslove državnih prvakov, kar je rezultat trdega dela, predanosti in odličnega ekipnega duha.

Prvi naslov so osvojili mladinci do 18

let, ki so na zaključnem turnirju v Postojni 10. maja prikazali odlične igre in zasluženost stopili na najvišjo stopničko. Posebno priznanje je prejela tudi Lana Kavčič, ki je bila razglašena za najboljšo igralko turnirja. Njihov uspeh je bil lep uvod v nadaljevanje izjemne sezone.

Naslednji velik uspeh so dosegle naše članice, ki so odločilno tekmo za naslov državnih prvakinj odigrale 23. maja na domačem igrišču v Tupelčah. Pred številnimi domačimi navijači, ki so ustvarili izvrstno vzdušje in dekletom dali dodatno energijo, so z odlično predstavo prišle do zasluženega naslova.

Piko na i izjemni sezoni so postavili še naši najmlajši, ki so v nedeljo, 24. maja, prav tako v Tupelčah osvojili naslov državnih prvakov. Turnir štirih najboljših ekip je potekal na domačih igriščih, saj so si naši mladi balinarji z odličnim rednim delom prvenstva priborili prvo

Članice

mesto in s tem prednost domačega terena. Prednost so omenjeni balinarji odlično izkoristili ter naslov zaslužen pripeljali domov. Posebno priznanje je prejel tudi Matevž Šček, ki je bil razglašen za najboljšega igralca turnirja.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo Občini Komen in Balinarski zvezi Slovenije za pomoč pri organizaciji tekmovanj ter podporo našemu klubu. Posebna zahvala gre tudi županu, gospodu Eriku Modicu, ki stoji ob strani našemu delovanju in spodbuja razvoj balinanja v naši občini. Za sladko osvežitev na turnirju je poskrbel Leone s svojimi izjemno okusnimi sladoledi, za praktične nagrade vsem zmagovalcem pa se iskreno zahvaljujemo tudi podjetjema Biostile in Cici-ban.

Ponosni smo na vse naše tekmovalce in trenerje ter veseli, da skupaj pišemo

tako lepo športno zgodbo. Ob vseh letošnjih uspehih pa z velikim veseljem že zremo v prihodnost. Vsi člani kluba se že veselimo prihodnje sezone v novi balinarski dvorani, ki bo za naš klub in razvoj balinanja v občini pomenila nov pomemben korak. Prepričani smo, da

bomo v novih prostorih ustvarili še veliko lepih športnih trenutkov in nadaljevali uspešno zgodbo Balinarskega kluba Hrast.

U14

Mladinci

Besedilo in foto: Balinarski klub Hrast

Zaključek poSKOKčeve sezone

V maju se je zaključila še ena poSKOKčeva sezona. Ob zadnji urici smo v dvoranah, ki so bile skozi leto polne otroškega vrveža, raziskovanja in gibanja, še zadnjič skupaj obudili in ponovili vse, kar smo se naučili.

Otroci so skozi sezono postopoma napredovali, postajali spretnejši in samozavestnejši, predvsem pa so gibanje sprejeli kot nekaj prijetnega in zabavnega. Na uricah so se srečevali z različnimi gibalnimi izzivi, preizkušali svoje sposobnosti ter ob tem razvijali vztrajnost, samostojnost in sodelovanje z vrstniki.

Na zadnji urici so otroci z veseljem pokazali osvojene spretnosti in pogumno premagovali še zadnje poligone letošnje sezone. Za ves trud, vztrajnost in pridno obiskovanje uric pa je vsak mali poSKOKec ob zaključku prejel tudi svojo poSKOKčevo diplomo.

Ob koncu sezone se zahvaljujemo vsem omenjenim otrokom in staršem, ki so bili del letošnje poSKOKčeve zgodbe. Zdaj nas čakajo poletne dogodivščine, septembra pa se bomo z veseljem ponovno srečali v dvoranah.

Besedilo: Neja Semolič
Foto: Arhiv poSKOKca

Dogajanje v Vrtcu Komen ...

V duhu Kosovelovega leta

Letos, ko obeležujemo Kosovelovo leto ob 100-letnici smrti pesnika Srečka Kosovela, smo se tudi v oddelku Žabice podali v raziskovanje njegovega življenja in njegovih pesniških del. Že ko so otroci videli njegovo podobo na fotografiji, so ga nekateri prepoznali. Povedali so, da so jo že videli v knjižnici pri knjižničarki Mariji.

V raziskovanje smo aktivno vključili tudi družine otrok in jih povprašali, kaj vedo o njem. Izvedeli smo veliko zanimivih stvari in iz zbranih informacij oblikovali skupni plakat. Obiskali smo tudi enoto Kosovelove knjižnice v Komnu, kjer nam je knjižničarka Marija ob projekciji predstavila še veliko zanimivosti o njegovem, sicer kratkem življenju.

Veliko zanimanja so pri otrocih vzbudila njegova – kot so otroci poimenovali – »okrogla očala«, model teh pa si je lahko v knjižnici vsak tudi nadel. Naš plakat

smo dopolnili z novimi informacijami in nekatere podatke tudi popravili. V knjižnici smo si izposodili nekaj njegovih pesniških zbirk, ki smo jih v vrtcu z zanimanjem prebirali. Ob lepem vremenu smo si branje privoščili tudi na travniku. Nekaj njegovih deklamacij smo se tudi naučili.

Ob dnevu poezije, ki ga praznujemo 21. marca, smo v enoti pripravili skupno dejavnost, posvečeno temu velikemu kraškemu pesniku. Ob plakatu smo drugim oddelkom predstavili, kaj vse smo o njem izvedeli, otroci iz vsakega oddelka pa so pripravili mini nastop, v katerega so vključili nekaj del Srečka Kosovela.

Čeprav se zdi marsikomu med odraslimi povsem nesmiselno, da se najmlajši v vrtcu posvečajo tovrstnim temam in da v raziskovanje vključujemo tudi starše, lahko z gotovostjo zatrdimo, da temu ni tako. Res je, da se bodo z deli Srečka Kosovela še večkrat srečevali v življenju in

da jim bodo morda v šoli povzročala tudi kakšno preglavico, vendar so jim skozi to raziskovanje v vrtcu ostale vsebine, ki jim bodo prišle še kako prav.

Da so v raziskovanju uživali, potrjuje tudi dejstvo, kako zanimivo je bilo prisluhniti otrokom, ko so se pogovarjali, da so že videli spomenik Srečka Kosovela, ki so ga na novo postavili v Sežani, njegovo »veliko« knjižnico v Sežani, osnovno šolo, ki nosi njegovo ime, ter Kosovelov dom, kjer s starši obiskujejo predstave.

Eden od dečkov pa je v spontanem pogovoru vrstniku dejal: »Veš, če imaš rad knjige in jih veliko bereš, postaneš pameten, kot je bil Srečko Kosovel. To mi je povedala mama.«

Besedilo: Agata Masten

Foto: arhiv Vrtca Komen

Dan zdravja s starimi starši

V vrtcu smo letos že tretje leto zapored ob svetovnem dnevu zdravja pripravili tradicionalni fit pohod, na katerega smo povabili stare starše otrok – none in none, babice in dedke. Ker je bil dogodek v preteklih letih zelo lepo sprejet, smo ga z veseljem ponovno organizirali tudi letos.

V torek, 7. aprila, smo se po malici zbrali na igrišču pred vrtcem, kjer nas je znova

razveselila številčna udeležba. Pohoda so se udeležili stari starši otrok iz skoraj vseh štirih oddelkov. Posebej nas je ganilo, da so si nekateri med njimi kljub službenim obveznostim vzeli prost dan, da so lahko preživeli dopoldne skupaj z vnuki.

Skupaj smo se podali na pohod po okolici Komna. Pot nas je vodila mimo cerkve svete Device Marije ter skozi okoliške vinograde. Sprehod smo popestrili

z različnimi gibalnimi in miselnimi nalogami, pripravljenimi na listkih ob poti. Udeleženci so jih z veseljem opravljali ter ob tem uživali v druženju in prijetnem medgeneracijskem vzdušju.

Po vrnitvi v vrtec smo srečanje zaključili ob skodelici toplega čaja in prijetnem klepetu. Ob slovesu smo starim staršem obljubili, da jih bomo prihodnje leto ponovno povabili medse.

Besedilo: Metka Vrtovec
Foto: arhiv Vrtca Komen

Dan Zemlje v enoti Komen

Ob svetovnem dnevu Zemlje smo v enoti Komen pripravili posebno naravoslovno dejavnost, s katero smo otrokom približali pomen skrbi za okolje in ohranjanja narave. Skupaj smo zasadili jablano, ki bo s svojo rastjo simbol povezovanja, odgovornega odnosa do okolja ter skrbi za prihodnje generacije.

Pozneje so hišniki na travniku ob vrtcu zasadili tudi lipe. Otroci pri skrbi zanje z

veseljem aktivno sodelujejo – skupaj jih redno zalivamo, opazujemo njihovo rast ter se ob tem učimo o pomenu dreves in odgovornega odnosa do narave. Z novimi zasaditvami smo dodatno obogatili okolico vrtca ter ustvarili prijeten naravni prostor za igro, raziskovanje in učenje.

Sadike dreves je zagotovila Občina Komen, ki je bila uspešna na razpisu Čebelarke zveze Slovenije in je prejela

več medovitih dreves. Ta predstavljajo pomemben vir hrane za čebele in druge opraševalce, ki imajo ključno vlogo pri ohranjanju naravnega ravnovesja in biotske raznovrstnosti.

Otroci so pri sajenju z zanimanjem sodelovali, spoznavali zemljo, korenine ter osnovne pogoje za rast rastlin. Dejavnost je bila odlična priložnost za neposredno izkušnjo z naravo, hkrati pa tudi za razvijanje spoštljivega in odgovornega odnosa do okolja.

Besedilo: Metka Vrtovec
Foto: arhiv enote Komen

... in Vrtcu Štanjel

Pomladno vzdušje v vrtcu Štanjel

V sklopu projekta Zeleni nahrbtnik nas je obiskala zmajčica Jurčica. Pripravila nam je čudovito pravljico o travniški vili ter nam podala zanimivo nalogo – da si tudi mi iz odpadnega materiala izdelamo svoj travnik v večnamenskem prostoru vrtca.

Z velikim navdušenjem smo začeli ustvarjati travniške živali, cvetlice in ptice. Vsak otrok si je izbral, kaj bo izdelal,

in tako je naš travnik postopoma zaživel. Danes ga krasijo številne pikapolonice, metulji, mravlje, gosenice in še mnogo drugih pisanih bitij, ki ustvarjajo pravo pomladno vzdušje.

Ko je bila naša dekoracija končana, smo skupaj obeležili tudi prvi pomladni dan. Najprej smo se razgibali ob pomladnem plesu, nato pa spoznali novo deklamacijo Srečka Kosovela z naslovom

»Kje?«. V naši enoti namreč vsak letni čas pospremimo z novo deklamacijo našega kraškega pesnika.

Z veseljem smo dočakali tople pomladne dni, ki smo jih izkoristili za raziskovanje okolice in travnikov v bližini vrtca. Na svetovni dan zdravja smo pripravili prav poseben dogodek – aktivni sprehod, ki je združil gibanje, razmišljanje in stik z naravo.

Sprehod smo začeli z uvodnim presenečenjem: otroci so prejeli pismo pomladnega škratka, ki jih je povabil na

dogodivščino. Škratek jim je pripravil rožice, na katerih so bile zapisane različne gibalne in miselne naloge. Otroci so ro-

žice z navdušenjem izbirali in skupaj smo uspešno reševali izzive.

Besedilo: Katarina Černigoj

Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Obisk Natalijine hiše v Štanjelu

Skupina Balončki je obiskala Natalijino hišo v Štanjelu, kjer nas je prijazno sprejela gospa Alison Ribarič in nas popeljala skozi njene prostore. Ogledali smo si razstavo, spoznali življenje na Krasu nekoč ter obiskali sobo z venčki, ki približa bogato kraško tradicijo. Posebej zanimiva za nas je bila Modra soba z vodnim

barom, kjer smo izvedeli, kako pomembna je bila voda za življenje na Krasu ter kako so jo ljudje nekoč skrbno zbirali, shranjevali in uporabljali.

Največ navdušenja pa je med otroki požel ogled filma, v katerem smo prepoznali tudi sebe. S ponosom smo opazovali posnetke, pri katerih smo sodelo-

vali, in se razveselili, da smo postali del zgodbe, ki jo pripoveduje Natalijina hiša. Ta izkušnja je bila za otroke nekaj posebnega, saj so lahko videli, kako njihovo sodelovanje prispeva k ohranjanju in predstavljanju kulturne dediščine domačega kraja ter krepi občutek pripadnosti okolju, v katerem živijo.

Ponosni smo, da smo lahko del Natalijine zgodbe.

Besedilo in foto: Mateja Bežek Kosmač

Dramatizacija pravljice Pika Pikapolonica – darilo za mamico

V aprilu smo v skupini Balončki izvedli poseben projekt. Pripravili smo gledališko predstavo z naslovom »Pika Pikapolonica – darilo za mamico«.

Otroci so bili skozi celoten proces aktivno vključeni. Najprej smo skupaj izbrali pravljico, nato pa načrtovali potek predstave. Razdelili so si vloge, razmišljali o kostumih, sceni in rekvizitih. Z velikim navdušenjem so ustvarjali rožice, žuželke in kostume ter tako soustvarjali pravljичno pomladno vzdušje. Vsakodnevno smo vadili pesmi, gibanje in besedilo. Otroci so se učili sodelovanja, poslušanja, čakanja na svojo vlogo ter razvijali samozavest pri nastopanju. Že med pripravi so bili zelo motivirani in neučakani, saj so si želeli nastopati pred starši. Z vsakim dnem so postajali bolj suvereni, glasni in pogumni.

Na dan nastopa so predstavo najprej dopoldne zaigrali svojim prijateljem v vrtcu, popoldne pa še staršem. Njihov

nastop je bil čudovit. Otroci so igrali samostojno, z veliko energije in veselja, peli, govorili in se vživeli v svoje vloge. Starši so bili nad predstavo navdušeni, otroci pa izjemno ponosni nase.

Ob tej priložnosti smo v igralnici pripravili tudi razstavo, kjer smo staršem po-

kazali, kaj vse smo skozi leto ustvarjali in se naučili. Srečanje smo zaključili v prijetnem vzdušju ob čaju in piškotih ter druženju.

Pravljico smo nato zaigrali še šolarjem s štanjske šole.

Besedilo: Denis Lemut

Foto: arhiv enote Štanjel

Dan Zemlje v našem vrtcu

Letos smo 22. aprila v našem vrtcu obeležili svetovni dan Zemlje. Ob tej priložnosti smo na zelenico pred vrtcem zasadili dve sadni drevesi – jablano in hruško. Drevesi nam je podarila Občina Komen, za kar se ji iskreno zahvaljujemo, saj gre za lepo in srčno gesto.

Ob zasaditvi nas je obiskal tudi župan Občine Komen, gospod Erik Modic, ki je skupaj z otroki in zaposlenimi sodeloval pri sajenju dreves. Dogodek je potekal v prijetnem in sproščenem vzdušju ter otrokom pričaral posebno doživetje.

Svetovni dan Zemlje nas vsako leto znova opominja, da je Zemlja naš edini dom, za katerega moramo odgovorno

skrbeti. Ohranjanje narave, skrb za čisto okolje in spoštljiv odnos do vseh naravnih virov niso pomembni le za odrasle, temveč so vrednote, ki jih je treba privzgajati že najmlajšim. Otroci bodo namreč v prihodnosti soustvarjali svet, v katerem bodo živeli, zato je pomembno, da jih že zgodaj ozaveščamo o pomenu trajnostnega ravnanja ter skrbi za okolje.

V našem vrtcu si prizadevamo, da otroci naravo ne le spoznavajo, temveč jo tudi doživljajo, začutijo, spoštujejo in varujejo. Veliko časa preživimo na prostem,

kjer raziskujemo travnike in gozdičke, se odpravljamo na daljše pohode ter skozi igro in neposredne izkušnje spoznavamo pomen ohranjanja narave.

Z zasaditvijo dreves smo simbolično prispevali k lepšemu, bolj zelenemu okolju ter otrokom pokazali, kako lahko tudi sami s preprostimi dejanji naredimo nekaj dobrega za naš planet. Verjamemo, da prav skozi takšne izkušnje rastejo odgovorni, sočutni in okoljsko ozaveščeni posamezniki.

Besedilo: Nataša Colja

Foto: Mateja Bežek Kosmač

Pet ekip OŠ Komen na stopničkih državnega tekmovanja v robotiki

V torek, 19. maja, je na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru potekalo državno tekmovanje v robotiki RoboBum. Učenci naše šole so se odlično odrezali in osvojili kar pet mest na zmagovalnem odru.

V disciplini, kjer morajo roboti slediti črti, se izogibati oviram in reševati še dodatne izzive, so tekmovali tako v osnovnošolski kot tudi v srednješolski konkurenci.

V osnovnošolski kategoriji Rescue Line Entry je ekipa *KarstTech* (Rene Marušič in Kristjan Žvokelj) osvojila izjemno 1. mesto, ekipa *Krašowci* (Manuel Milanič in Vid Furlan) pa 7. mesto.

Tudi v srednješolski konkurenci Rescue Line so se naši tekmovalci odlično odrezali. Ekipa *RRT Kras* (Nik Ravbar, Nejc Masten in Alan Štrekelj) je dosegla 1. mesto, ekipa *KarstMasters* (Gašper Bolje, Matic Peric in Nik Gec) pa 3. mesto.

Učenci naše šole so se letos drugič po-

merili tudi v igranju nogometa z roboti. V osnovnošolski kategoriji RoboCup Soccer Entry je ekipa *NK Komen* (Maks Jakob Erženičnik in Žiga Bolje) osvojila 1. mesto, ekipa *ND Kras* (Lukas Fakin Draž in Tobjia Pavlica) pa odlično 2. mesto.

Vsem tekmovalcem iskreno čestita-

mo za trud, znanje in odlične rezultate. Za najbolj zagnane učence bomo letos držali pesti še v začetku junija, ko se bodo odpravili na evropsko prvenstvo na Dunaj.

Besedilo in foto: Lucija Filipčič Križaj

Pesem pomladi 2026

V četrtek, 23. 4. 2026, je v Kosovelovem domu v Sežani potekala Pesem pomladi, vsakoletna pevka revija šolskih pevskih zborov Kraško-brkinske regije. Potekala je kar dva dneva, saj je bilo prijavljenih 15 zborov iz vseh šol naše regije. Na odru čudovitega kulturnega doma je odmevalo več kot sto mladih glasov naše šole, v treh pevskih zasedbah, ki so odlično zastopale svojo šolo. Mladinski zbor je tako navdušil strokovno ocenjevalko, svetovno uveljavljeno dirigentko Petro Grassi, da nam je kar zaploskala, kar ni običajno. Komentirala je še, da kar je letos slišala na pevskih revijah šolskih zborov, sta jo najbolj navdušila samo dva zbora, med njima naš mladinski. Ocenjevalna revija

je izjemnega pomena za šolske zbore, saj pomeni motivacijo za delo, ki pripomore

obdržati nivo pevskega poustvarjanja in potrditev za vložen trud.

Besedilo: Andreja Rustja, zborovodkinja

Slovenija in Češka v pesmi mladih

Novembra lani je naš mladinski pevski zbor prejel vabilo iz Brna na Češkem za kulturno izmenjavo, ki nam ga je poslalo Kulturno društvo češko-slovenske prijateljske naveze, s katerim smo v preteklosti že sodelovali. Vabilu smo se prijazno odzvali in tako smo v torek, 19. maja 2026, na šoli gostili Mladinski pevski zbor OŠ Jana Babuka iz Brna na Češkem. Pri nas so bili kar ves dan. Z našimi pevci so se spoznavali v delavnicah, kjer so v angleščini predstavljali slovenske in češke znamenitosti, znane osebnosti,

kulinariko ..., se pogovarjali, izmenjevali lastne šolske in druge izkušnje ... Popoldne smo v avli šole Komen organizirali koncert obeh zborov. S svojo prisotnostjo nas je počastil tudi župan občine Komen, g. Erik Modic, ki je goste prijazno pozdravil, celo v češkem jeziku. Zbora sta ubrano zapela svoja programa, še posebej so bile za poslušalce zanimive češke pesmi. Koncert se je zaključil s skupnima pesmima, slovensko in češko, kar je bilo prav posebno in nepozabno doživetje. Skupaj je v en glas zazvenelo kar 85 mla-

dih grl dveh različnih narodov.

Glasba ima zelo veliko povezovalno moč, saj ljudi združuje in povezuje z univerzalnim jezikom. Še posebej pomembno je sodelovanje in povezovanje mladih različnih držav, da bodo znali v prihodnosti oblikovati svet prijateljstva med narodi.

Komenski pevci komaj čakajo, da v naslednjem šolskem letu odpotujejo na Češko k svojim prijateljem.

Besedilo in foto: Andreja Rustja, zborovodkinja

Kar burja prinese

Zapišimo spomine 2026

Zbrani zapisi v okviru letošnje akcije »Zapišimo spomine!« so dostopni v digitalni aplikaciji Zapisi spomina, kjer nastaja rastoč arhiv življenjskih zgodb in ustnega izročila. Z zaključkom 5. vseslovenske akcije beleženja spominov sta-

rejših se je ponovno potrdilo, da osebne zgodbe niso le odmev preteklosti, temveč pomemben del naše skupne identitete.

Osrednji del akcije je letos potekal med 13. in 31. marcem 2026 ter povezal

ljudi po vsej Sloveniji in tudi čez mejo. Skupno je bilo zbranih 52 novih zapisov iz 11 statističnih regij in tujine. V akciji je sodelovalo več kot 40 pričevalcev in 76 sodelujočih, med njimi posamezniki, prostovoljci in organizacije. Največ za-

pisov je nastalo v Obalno-kraški regiji, pomemben prispevek pa so dodale tudi druge regije.

Z akcijo zbiranja zgodb se je odprl prostor za srečanja med generacijami.

Spomini, ki so jih delili starejši, razkrivajo vsakdanje življenje, delo in družbene spremembe, hkrati pa mlajšim omogočajo neposreden stik z izkušnjami, ki jih sicer ne bi mogli spoznati.

V okviru spremljevalnih aktivnosti so potekali dogodki, delavnice in terensko delo: od sodelovanja s študenti zgodovine na Univerzi na Primorskem in delavnic na šolah do medregijskih srečanj, kjer so udeleženci razmišljali o pomenu dediščine in prenosu znanja.

Posebno mesto v letošnji akciji ima tudi razvoj kratkega animiranega filma na podlagi zapisa spomina »Muto«, ki smo ga v nastajanju predstavili na otvoritvenem dogodku v Kopru. Film, nastal po motivih pričevanja Riharda Baše iz zbirke Zapisi spomina, kaže, kako lahko osebne zgodbe zaživijo tudi v sodobnih umetniških interpretacijah.

Ob zaključku akcije vabimo na premierno predvajanje kratkega animiranega filma »Muto« avtorice Michele Colorito, v pripovedi Riharda Baše, ki bo v petek, 22. maja 2026, ob 18. uri na Škrateljnovi domačiji v Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači.

Besedilo in foto: Zavod Dobra pot

Michela Colorito ob predstavitvi kratkega animiranega filma

Dolga pot domov Gabrijele Tavčar na Ivanjem Gradu

Le nekaj dni pred mednarodnim dnevom žensk je v vaškem domu na Ivanjem Gradu potekala predstavitev knjige *Dolga pot domov* Gabrijele Tavčar, ki govori o obdobju med drugo svetovno vojno in neposredno po njej. Dvorano so napolnili domačini pa tudi potomci številčne družine Mačkovih z Ivanjega Grada, kjer se je rodila tudi Gabrijela Tavčar.

Kdo je bila Gabrijela Tavčar? Bila je preprosto dekle, ki je ljubilo slovenski jezik in si želelo, da bi ga lahko svobodno govorilo. Njeno mladost so zaznamovali fašizem in nato nemška okupacija. Kljub temu je podpirala partizansko gibanje ter poučevala otroke. Leta 1944 so jo Nemci skupaj z nekaterimi drugimi domačinkami odpeljali v zapor Coroneo v

Trstu, od tam pa v taborišče v Regensburgu. Čeprav je usodo delila z mnogimi drugimi dekleti in ženskami tistega časa, se je po nečem razlikovala. Ves čas je svoje spomine, pesmi in doživetja zapisovala v preprost karirasti zvezek.

Vsi ti zapisi so dolga leta ostali skriti. O spominih na obdobje druge svetovne vojne ni govorila. Odkrila jih je njena hčerka Nadja Hvala, ki jih je pokazala komenski knjižničarki Mariji Umek. Ta je kot velika ljubiteljica domoznanstva prepoznala njihov pomen ter na podlagi zapisov, dokumentov in fotografij pripravila odmevno razstavo *Dolga pot domov*.

Kmalu pa je dozorela tudi zamisel, da bi zgodbo predstavili v knjigi, pri Založništvu tržaškega tiska pa so se izziva z

veseljem lotili. Tako je nastala drobna, a izjemno dragocena knjiga spominov *Dolga pot domov* Gabrijele Tavčar, ki priča o pogumu in moči posameznika. Spremno besedo je z zgodovinskim ozadjem obogatila zgodovinarica Ivanka Uršič, izdajo pa sta podprla tudi Ustanova Franceta Rozmana – Staneta in Združenje borcev za vrednote NOB Komen.

Z Marijo Umek in Nadjo Hvala se je na premierni predstavitvi na Ivanjem Gradu pogovarjala urednica založbe Martina Kafol, prireditelj pa so z glasbenimi točkami obogatili učenci komenske podružnice Glasbene šole Sežana: Maks Jakob Erženičnik, Marijana Marc Trkulja, Tina Bandelj, Matic Pavlovič in Karin Umek.

Besedilo in foto: Petra Meziniec

Znanje, ki povezuje in bogati generacije

V okviru Letnega programa izobraževanja odraslih v Občini Komen smo izvedli vrsto izobraževalnih in skupnostnih delavnic, namenjenih občankam in občanom. Še posebej nas razveseljuje dober obisk, ki potrjuje, da si ljudje želijo novih znanj, druženja in kakovostno preživetega prostega časa.

Udeleženci so se preizkusili v pripravi mlečnih izdelkov iz surovega mleka, spoznavali osnove oljkarstva, izdelovali naravi in zdravju prijazna čistila ter pridobivali dragocene informacije o sladkorni bolezni tipa II. Posebno mesto namenjamo tudi vsebinam za dobro počutje, kot je refleksnoconska masaža stopal, kjer

udeleženci ne krepijo le telesnega, temveč tudi svoje notranje ravnotežje.

Pomemben del programa namenjamo starejšim občanom, saj želimo, da ostajajo vključeni, dejavni in povezani. Velikonočna ustvarjalna delavnica, izvedena za udeležence Hiše dobre volje, je bila lep primer prijetnega druženja, ustvarjalnosti in izmenjave življenjskih izkušenj.

Z izvedenimi dejavnostmi dokazujemo, da vseživljenjsko učenje v občini ni le cilj, temveč način življenja. Tudi v prihodnje bomo soustvarjali programe, ki bodo spodbujali radovednost, krepili medsebojne vezi in prispevali h kakovostnemu življenju vseh generacij.

Besedilo in foto:
Ljudska univerza Sežana

Obvestila in prireditve

Tretji javni poziv LAS je zaprt, interes je presegel pričakovanja

Lokalna akcijska skupina (LAS) Krasa in Brkinov je zaključila tretji javni poziv za izbor projektov, namenjenih razvoju podeželja tudi na območju Občine Hrpelje–Kozina. Poziv je bil odprt do 3. marca 2026 in je bil namenjen sofinanciranju projektov iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Na razpis je prispelo 19 projektnih vlog,

v katere je vključenih kar 44 organizacij z območja LAS, od tega tudi devet predstavnikov, ki so registrirani oziroma aktivno delujejo na območju Občine Komen. Skupna vrednost zaprošenih sredstev je več kot dvakrat višja od razpoložljivih sredstev, kar potrjuje velik interes lokalnega okolja in številne razvojne pobude tudi iz naših krajev. Ocenjevanje projek-

tov opravlja neodvisna strokovna ocenjevalna komisija, končno odločitev o izboru pa bo (predvidoma še pred poletjem) sprejel upravni odbor LAS.

V okviru priprave na razpis so bile organizirane tudi delavnice, namenjene povezovanju lokalnih akterjev in razvoju projektnih idej. Udeležba je bila dobra, kar kaže na interes po aktivnem vključevanju prebivalcev, društev in drugih organizacij v razvoj lokalnega okolja.

Projekti, prijavljeni na razpis, naslavljajo pomembne izzive podeželja Krasa in Brkinov: od krepitve vaških skupnosti in izboljšanja kakovosti bivanja do varovanja naravne in kulturne dediščine ter spodbujanja socialne vključenosti različnih skupin prebivalstva. Odprtje naslednjega, četrtega javnega poziva je predvideno še pred poletjem 2026 in bo poleg navedenih področij vključevalo tudi razvoj trajnostnega turizma. Ker bo to predvidoma zadnji poziv v tem programskem obdobju, LAS že zdaj vabi vse zainteresirane, da začnejo pripravljati svoje projektne ideje.

Za dodatne informacije smo na voljo osebno ali telefonsko v pisarni LAS Krasa in Brkinov (info@laskrasainbrkinov.si, 041 686 102).

Besedilo: Jerneja Modic, LAS Krasa in Brkinov

Infografika: LAS Krasa in Brkinov

ArtŠtanjel 2026 – prostor, kjer nastajajo ideje, umetnost in poletni spomini

ArtŠtanjel 2026 ponovno vabi mlade ustvarjalce v svet umetnosti, raziskovanja in svobodnega izražanja. Program ustvarjalnih delavnic, ki ga soustvarjajo likovni ter plesni umetniki in pedagogi, spodbuja ustvarjalno razmišljanje ter iskanje lastnega izraza skozi različne likovne tehnike, materiale in procese. Udeleženci bodo skozi praktično delo raziskovali, preizkušali in ustvarjali, ob tem pa spoznavali izhodišča h zgodovini umetnosti ter sodobnih umetniških praks.

Delavnice so namenjene učencem od 4. do 9. razreda osnovne šole ter dijakom srednjih šol – vsem, ki jih likovno ustvarjanje veseli in želijo nadgraditi svoje znanje ali pa poletje preživeti na ustvarjalen, sproščen in navdihujoč način.

ArtŠtanjel ni le skupek delavnic. Je tudi prostor srečevanj, novih prijateljstev, idej in nepozabnih doživetij. Prostor, kjer radovednost vodi ustvarjanje in kjer ni ene same pravilne poti. Obstajajo le različni osebni izrazi, ki nastajajo skozi proces raziskovanja in ustvarjanja.

Posebnost letošnjega programa bo zagotovo obnovljena Natalijina hiša, ki bo mladim prvič na voljo kot osrednji prostor ustvarjalnega dogajanja, srečevanj in navdiha. Ta edinstven ambient bo programu brez dvoma dodal novo energijo ter odprl še več prostora za povezovanje. Hiša nam pripoveduje zgodbo o prostoru, skupnosti, vrtu in ustvarjalnosti ter obiskovalce popelje skozi bogato dediščino Štanjela. Natalijina hiša bo mladim ponudila navdihujoč prostor za raziskovanje, ustvarjanje in puščanje lastnega pečata.

Mentorji ustvarjalnih delavnic ArtŠtanjel 2026: Maša Pušnik, Jovana Đukić, Nuša Pangos, Ana Ščuka, Kresna Dara Valečič, Vlasta Markočič, Ksenija Pfeifer,

Vasja Nanut, Sara Stropnik, Vesna Marion, Britta Hörschele in Barbara Viki Šubic. Več o letošnjem programu, ustvarjalnih delavnicah, mentorjih in prijavi najdete na

spletni strani www.artstanjel.com.

Program ArtŠtanjel 2026 je omogočen s sofinanciranjem Občine Komen.

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

www.artstanjel.com

ArtŠtanjel 2026
Ustvarjalne delavnice za mlade

Ko domišljiji pustimo prosto pot so presenečenja neizbežna. Za dodatno dozo navdiha in sproščenosti poskrbi Štanjel.

Še takrat, na samem začetku slikarske poti, sem iskal nekaj drugega, nekaj novega, nekaj mojega.

Lojze Spacal

30 junij - 3 julij
 2 0 2 8
 10.00 - 17.00
 Lokacija Štanjel

Prvi veliki kraški sejem starin in rabljenih predmetov

V športnem parku Galeb v Lokvi bo v soboto, 4. julija, med 8. in 14. uro potekal prvi veliki kraški sejem starin in rabljenih predmetov. Sejem organizirata Antikvariat Ban s.p. in Krajevna skupnost Lokev. Kontakt: Izak Ban, tel. 070 896 427.

Olga Knez

Jutranji klavirski koncert ob sončnem vzhodu in na Radiu Koper »V živo« iz Ferrarijevega vrta v Štanjelu na Krasu

V okviru letošnjega Poletnega festivala se konec junija v Štanjelu obeta prav poseben in izjemno zanimiv dogodek, kakršnega na Krasu še ni bilo: jutranji klavirski koncert ob sončnem vzhodu. Koncert se bo odvil v jutranjem svitu in se zaključil ob sončnem vzhodu, in sicer v soboto, 27. junija 2026, ob 5. uri zjutraj v čudovitem Ferrarijevem vrtu.

Gre za projekt CAMINO Sunrise, ki ga je Tomaž Pačnik (pianist, skladatelj, glasbenik in umetnik z dolgoletnimi izkušnjami v domačem in mednarodnem prostoru) razvil in ga prvič izvedel avgusta lani na Tinjanu nad Kopro. Zaradi inovativnosti in odmevnosti dogodka se je hitro pokazalo zanimanje za ponovitev, ki se

bo letos zgodila prav v Štanjelu.

Lanski koncert na Tinjanu je neposredno prenašal Radio Koper, na pobudo odgovornega urednika Janka Petrovca pa projekt dobiva še širše razsežnosti. Letos poleti se bo po vsej Primorski odvijalo pet jutranjih koncertov z različnimi glasbenimi umetniki. Koncert v Ferrarijevem vrtu bo prvi v tem nizu. Do konca avgusta se bodo koncerti ob sončnem vzhodu zvrstili še: pri cerkvi sv. Andreja na Vrhovlju pri Kožbani v Goriških Brdih (25. julija), na Javorci nad Tolminom (8. avgusta), ponovno na Tinjanu (15. avgusta) ter v Lipici (29. avgusta).

Pianist Tomaž Pačnik (JAZOO, Vlado Kreslin, Jadranka Juras, Urška Centa ...)

je s svojimi drznimi idejami že večkrat presenetil javnost. Koncert ob sončnem vzhodu je priložnost za vse, ki iščejo drugačnost, izvirnost, notranji mir, tišino, avtentičnost, neposrednost in iskrenost. Koncertni klavir sredi naravne kulise Ferrarijevega vrta in pričakovanje rojstva novega dne izza Nanosa: to je CAMINO – potovanje k sebi.

Tomažu se bo pridružil saksofonist, vrhunski instrumentalist in improvizator Matjaž Mlakar, s katerim sodeluje že skoraj 30 let.

Program koncerta v Štanjelu bo obsegal klavirska dela Tomaža Pačnika, ustvarjena in prirejena prav za to priložnost, ter intimno jutranjo improvizacijo v spoštovanju do narave.

Medijski partner Radio Koper bo dogodek tudi tokrat neposredno prenašal v jutranjem programu ter na spletni strani in družbenih omrežjih.

Naj zvok klavirja postane odsev notranjega miru, sonce pa simbol novega začetka.

To ni le koncert – to je povabilo k tišini, k stiku s seboj in s svetom. To je glasba, ki slavi čudež rojstva dneva.

Prireditev je sofinancirana iz proračunskih sredstev Občine Komen.

V primeru slabega vremena se dogodek prestavi na nedeljo, 28. junija 2026, ob 5. uri zjutraj.

Besedilo: Tomaž Pačnik

Foto: Anton Jurca

**POMEŽIK
SONCU®**

**ZA POČITNIŠKA
LETOVANJA**

Pošlji SMS na 1919
s ključno besedo

POMEZIK10
in tako prispevaj **10€.**

Počitnice z vrstniki 2026

LETOVANJA ZA OTROKE

PACUG: 17. 7.–24. 7. 2026

za male šolarje in osnovnošolce do 5. razreda

PACUG: 24. 7.–31. 7. 2026

Za osnovnošolce od 6. do 9. razreda in srednješolce

Več o letovišču:

<http://www.zpmvic.si/otrosko-letovisce-pacug/>

Pomembno obvestilo o zdravstvenem regresu

Do zdravstvenega regresa za letovanje na morju so upravičeni otroci in mladostniki do 19. leta starosti na podlagi priloženega potrdila zdravnika. Upravičeni so tisti, ki imajo v medicinski dokumentaciji zapise, da so bili v preteklem letu dvakrat ali večkrat bolni ali hospitalizirani (v skladu z razpisom ZZZS), in imajo stalno bivališče na območju izpostave ZZZS – Območne enote Koper–Sežana.

Kritje prispevka v več kot treh obrokih ali uveljavljanje cenejšega letovanja za otroke iz družin v socialni stiski je mogoče na podlagi pisnih prošelj.

POČITNIŠKO VARSTVO

Varstvo bo organizirano od 6.45 do 15.30 na spodnjih lokacijah po naslednjih terminih:

POČITNIŠKO VARSTVO SEŽANA:

Sedež MDPM Sežana, Bazoviška cesta 11

1. TEDEN: 29. 6.–3. 7. 2026

2. TEDEN: 6. 7.–10. 7. 2026

3. TEDEN: 13. 7.–17. 7. 2026

POČITNIŠKO VARSTVO HRPELJE:

Prostori Vaškega doma Hrpelje

1. TEDEN: 29. 6.–3. 7. 2026

2. TEDEN: 6. 7.–10. 7. 2026

POČITNIŠKO VARSTVO DIVAČA:

Glasbeni dom Divača (stara šola)

1. TEDEN: 3. 8.–7. 8. 2026

2. TEDEN: 10. 8.–14. 8. 2026

POČITNIŠKO VARSTVO KOMEN:

Prostori Krajevne dvorane Komen

1. TEDEN: 17. 8.–21. 8. 2026

Opomba za starše: Otroke lahko vpišete tudi v druge občine našega delovanja in v vse razpisane termine (ne glede na kraj bivanja).

Informacije in prijave

Prijavnice in podrobne informacije za vse programe dobite na spletni strani, prek elektronske pošte, po klasični pošti ali osebno na sedežu društva:

- **Naziv:** Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
- **Naslov:** Bazoviška cesta 11, 6210 Sežana
- **Telefon:** 05 734 14 86
- **Spletna stran:** www.mdpm.si
- **E-naslov:** društvo.prijateljev@siol.net

Besedilo: Ana Pangos,
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Praznik terana in pršuta 2026

Tudi letos se bo dogajanje na Krasu v drugem avgustovskem tednu vrtelo okoli terana in pršuta. Doživetja v sklopu 54. Praznika terana in pršuta se bodo odvijala od 7. do 16. avgusta na različnih prizoriščih matičnega Krasa. Obiskovalci bodo lahko prek delavnic, degustacij in predavanj poglobljali znanje o pršutu in teranu, ki sta odraz kraškega podnebja, tradicije in pridnih rok pridelovalcev.

Dogajanje bodo popestrile kulturne in športne dejavnosti, med katerimi

velja posebej omeniti vinski tek, t. i. wine run. Gre za tek med vinogradi, na katerem imajo tekači možnost degustacije terana. Druga izvedba kraškega vinskega teka, prvega tovrstnega teka v Sloveniji, bo v soboto, 15. avgusta, ob 9.30 izpred Bunčeto domačije v Dutovljah.

Prav tako ne bo manjkalo zabavnih dogodkov. Največji bodo na prireditvenem prostoru v Dutovljah, kjer bodo v soboto, 15. avgusta, nastopili Etherea,

Jan Plestenjak in Elvis Jackson.

Nedeljski popoldan bo zaznamovala povorka kmečkih voz. Na odru prireditvenega prostora pa bodo nastopili Lisjaki ter Dejan Vunjak in Brendijeve barabe.

Pri organizaciji Praznika terana in pršuta sodeluje tudi Občina Komen, z dogodkom Konzorcija kraških pridelovalcev terana na Štanjelskem gradu ter z brezplačnimi avtobusnimi prevozi do prizorišča.

Besedilo: Organizacijski odbor PTP 2026

OUR-LABYRINTH Občina KOMEN ORA STANJEL

POLETNI FESTIVAL ŠTANJEL

terrafolk

Grad Štanjel
nedelja, 5. julij, ob 21.00

Vstopnice: www.ourlabyrinth.com

Foto: Jurek Lesk, Tjaša Bredin

Dragi otroci, starši in mladi!

Poletje se približuje, z njim pa tudi čas za nove dogodivščine, prijateljstva, igre in ustvarjanje. Vabimo vas na letošnji **oratorij** v Komnu, ki bo potekal **od 17. do 22. avgusta 2026 v župnišču Komen**, vsak dan med 8.30 in 15.30.

Oratorij je namenjen otrokom od 5. leta dalje ter vsem osnovnošolcem. Skupaj bomo skozi igre, petje, dramske vloške, kateheze in ustvarjalne delavnice spoznavali navdihujočo zgodbo deklice Heidi.

Prijavite se lahko preko spletne prijavnice (QR koda) ali s fizično prijavnico (natisnjene najdete v cerkvah in v knjižnici), ki jo izpolnite in oddate v cerkvi ali župniku najkasneje do 1. avgusta 2026.

Veselimo se druženja in novih oratorijskih spominov!

Animatorji in voditeljice oratorija

RAZSTAVA / MOSTRA / EXHIBITION

Vtisi nevidnega

Impressioni dell'invisibile

Impressions of the Invisible

Mario Palli / Damijan Kracina

Dvorana Kobencel
7. maj - 1. november 2026

Občina KOMEN ORA STANJEL Komen ARTES

WK RW GL CA

petek 17. julij

Mrfy
Ana Pupedan
Cona40
Dej še'n litro

20h
Plešivica, Sežana

MLDIFest
2026

sobota 18. julij

Partibrejkers
Alo!Stari
Domorodci
Špatula

Karte na voljo:
www.eventim.si/artist/wkzgwglca/

DOGODKI OB PRAZNIKU OBČINE KOMEN 2026

Datum in kraj	Dogodek	Organizator
Sreda, 17. 6. 2026, ob 10.00, Knjižnica Komen	Bralni študijski krožek RADI BEREMO	Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras
Sreda, 17. 6. 2026, ob 17.00, Hiša dobre volje Komen	Predstavitve Društva onkoloških bolnikov Slovenije	Društva onkoloških bolnikov Slovenije - skupina za samopomoč bolnikom z rakom Sežana
Četrtek, 18. 6. 2026, ves dan, pri Zajčevih, pri Kovačevih, pri Mrškovih, Volčji grad	Odprti ateljeji – umetniki se predstavijo	Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Četrtek, 18. 6. 2026, ob 19.00, pri Mrškovih, Volčji grad	Povezani skozi petje: nastop MPZ Ivan Cankar z Vrhniko in MPZ Cominum	KD Cominum, Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Petek, 19. 6. 2026, ob 17.00, dvorana Kobenci, Grad Štanjel	Slavnostna seja Občinskega sveta ob prazniku Občine Komen	Občina Komen
Petek, 19. 6. 2026, ob 17.30, vaško igrišče Gorjansko	Moški nogometni turnir in zabava z DJ-em	Nogometno društvo Gorjansko
Petek, 19. 6. 2026, ob 21.00, Grad Štanjel	Grajski večeri: Rudi Bučar	ŠKUD Štanjel
Sobota, 20. 6. 2026, od 9.00, športno igrišče Gorjansko	Spominski pohod Danijela Božiča	Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo »Slovenska Istra«, Klub Kraški gadi Gorjansko, Občina Komen in družina Božič
Sobota, 20. 6. 2026, ob 18.00, vaško igrišče Gorjansko	Osrednja prireditev ob Občinskem prazniku občine Komen	Občina Komen
Sobota, 20. 6. 2026, ob 20.00, pri Mrškovih, Volčji Grad	Koncert Lucky 13 – gost: angleški kantavtor Rik James	Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Nedelja, 21. 6. 2026, od 10.00 do 18.00, Grad Štanjel	Festival Gledanica (delavnica izdelovanja venčkov sv. Ivana, starih glasbil, vodeni ogledi, predstave ...)	Društvo venček iz Štanjela, Zavod Škrateljč, ORA Krasa in Brkinov
Nedelja, 21. 6. 2026, od 1.:00 dalje, v Brithu in pri Mrškovih, Volčji Grad	Praznik Sv. Ivana	Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Nedelja, 21. 6. 2026, ob 20.00, Gledanica, Štanjel	Koncert skupine Gugutke	Društvo Venček iz Štanjela
Ponedeljek, 22. 6. 2026, okrog 20.00, Volčji Grad	Zaključek mednarodne likovne kolonije. Gostja pesnica in prevajalka Klarisa Jovanovič.	Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Sreda, 24. 6. 2026, ob 19.00, na združeni stojnici z BK Hrast, Kobjeglava - Tupelče	Tradicionalni Pohod v kresno noč	Kulturno umetniško in turistično društvo kraški slavček Kobjeglava-Tupelče
Sreda, 24. 6. 2026, ob 19.00, pri Kovačevih, Volčji Grad	Banket – Klarisa Jovanovič predstavi svojo novo pesniško zbirko	Društvo Debela Griža in Zavod Dobri svet
Sreda, 24. 6. 2026, ob 21.00, Vina Kobal, Štanjel	Pod zvezdami® & Vina Kobal: Tabu	Kobal production, Vina Kobal
Sobota, 27. 6. 2026, ob 5.00, Ferrarijev vrt, Štanjel	Tomaž Pačnik: Camino, klavirski koncert ob sončnem vzhodu	Kulturno Društvo Slovenj Gradec & ORA Krasa in Brkinov
Sobota, 27. 6. 2026, ob 21.00, Vina Kobal, Štanjel	Pod zvezdami® & Vina Kobal: Maja Keuc z bandom	Kobal production, Vina Kobal
Nedelja, 28. 6. 2026, od 15.00 dalje, Štanjel, Natalijina hiša	Delavnica izdelovanja venčkov iz sivke	Društvo venček iz Štanjela
Nedelja, 28. 6. 2026, – petek, 3. 7. 2026, Nadrožica	Otroci zemlje 2026: Poletna taborjenja v neokrnjeni kraški naravi	Akademija naravnega življenja Kannja
Ponedeljek, 29. 6. 2026, ob 21.00, Gabrovica pri Komnu	Gledališka igra »Jurij in Viktorija«	KRD »BRCE« Gabrovica pri Komnu
Sreda, 30. 6. 2026, – petek, 3. 7. 2026, od 10.00 do 17.00, Štanjel, Natalijina hiša	ART Štanjel – ustvarjalne delavnice za mlade	Društvo likovnih pedagogov Primorja, Športna zveza Komen, ŠK društvo Hruševica in ORA Krasa in Brkinov
Petek, 3. 7. 2026, ob 19.30, Gledanica, Štanjel	JUNIK – celostna glasbena izkušnja	JUNIK in Gabroz events
Nedelja, 5. 7. 2026, ob 21.00, Grad Štanjel	Koncert Terra folk	Our Labyrinth productions

OBČINSKI PRAZNIK

OBČINE KOMEN

Vaško igrišče
GORJANSKO

PETEK, 19. 6. 2026, OD 17:00

Nogometni turnir in zabava z DJjem

SOBOTA, 20. 6. 2026, OD 18:00

DEJAN DOGAJA
EVKALIPTUS
IMPULZ BAND